



ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-szorosított petit sor egyezer 20 ft,
minden követhetőnél 16 ft.

Ryftter petit sora 40 ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyváltó
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 57.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, július 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Házelnökök választása.
- Elmarasztalt Justh-párti képviselők.
- A fűzérkapitány beteg szive.
- A t. Ház folyosójáról.
- Rablógyilkos színinövendék.
- Fürdőzési panamák.
- Aktuális emberek.
- Holló Lajos dalaiból.
- Szeged hálája a király iránt.
- Felrobbant katonai léghajó.
- Hatálmadar.

A közvélemény kívánsága

Arad, június 31.

Lukács László pénzügyminiszter tárgyalása Bécsben a készfizetések felvételéről, junktimmal a bankszabadalom megújításánál, nem vezetett eredményre. Az osztrák kormány, amelyet az olasz egyetem ügye bajba kergetett s amely bukását készíti elő, a készfizetések elodázásával csillapítja ellenfeleit. A tárgyalások azonban még nem szakadtak meg. Az osztrák kormány átiratban fejt ki álláspontját s nemsokára Budapestre érkezik az osztrák pénzügyminiszter, hogy folytassa a tárgyalást Lukács László pénzügyminiszterrel. A magyar kormány tudomásunk szerint határozott álláspontja van és fönttartás és halasztás nélkül át akar térni a készfizetések föl vételére — a közvélemény kívánsága szerint.

Kedvező dolog, hogy Lukács és Bilinski folytatják a tanácskozást Budapesten a valutarendezés befejezéséről. Ok már egy izben, meglehetősen

régen, tizenhárom évvel ezelőtt teljes megállapodásra jutottak és kétségkívül rezignációval gondolnak arra, hogy mennyi válságtól és mennyi megrázkódtatástól maradt volna mind a két állam megkímélve, ha ezt a megállapodást és a Bánffy—Badenkiegyezés egyéb megállapodásait nem söpörték volna el a közbejött események. Nem hisszük, hogy a mult tapasztalatai arra indítanak az osztrák pénzügyminisztert, hogy most elzárkózzék ez elől a rég megérett, mindkét államra egyaránt fontos reform elől, mely végre is nem egyéb, mint ünnepies betetőzése egy rég megkezdett és sikerrel befejezett nagy munkának, beváltása egy régi ígéretnek. Tizenhárom év óta sok minden megváltozott, de annyi kétségtelen, hogy ennek a reformnak pénzügyi és gazdasági föltételei most sokkal kedvezőbbek, mint akkor voltak. Ennek az időnek a tapasztalatai mindenkit meggyőzhetek arról, hogy a monarchia érték- és pénzrendszerének arra az óvatossági rendszabályra, mely a kötelező készfizetések törvényben való kimondását függőben tartja, immár semmi szüksége nincs. Ellenben kétségtelenül közgazdasági szempontból hátrányos, hitelpolitikai szempontból pedig egyenesen megalázó, mert a két állam fizetési kötelezettségeinek értékét a külfölddel szemben bizonytalanná és ingadozóvá teszi.

Okunk volna tehát feltételezni, hogy Bilinski lovag magyar kollégájának a készfizetésekre vonatkozó elő-

terjesztéseit, régi álláspontjához és meggyőződéséhez hiven, kész örömmel fogadja annál is inkább, mert hisz okulva a multak keserves tapasztalatain, mi sem állhat tőle távolabb, mint fölösleges ellentéteket támasztani a két állam között ebben a rég megérett, rég megállapodott kérdésben, mely Magyarországra nézve semmi egyoldalú kedvezést nem jelent. Nem tudunk okot, de még ürügyet sem, amelylyel e régi megállapodás elől kitérni lehetne.

E föltevésünkben nem zavarnak meg bennünket egyes extrém irányu sajtóorgánumok és politikusok kitakadásai. Ezekből csak oktalan és érthetetlen gyűlölködést tudunk kiolvasni; okot, magyarázatot nem. Sokkal jobb véleményünk van az osztrák politika felelős intézőinek államművészetéről, semhogy ennek a faksiózus gyűlölködésnek tulságos befolyást tulajdoníthatnánk elhatározásuk irányításában. Kissé aggodalmas azonban, hogy komolyabb oldalról is hangsúlyozzák az osztrák parlamentnek barátságatlan magatartását ebben a kérdésben. Olvastuk azt az állítást is, hogy az osztrák kormány nem sikerülne egy ilyen javaslatnak a képviselőházban többséget szerezni.

Hát ez mindenesetre kellemetlen kilátás, mert Magyarországon azt szeretnék, ha a két parlament épen olyan békés, sőt lelkes egyetértésben fejeznék be a valutarendezés nagy munkáját, mintahogy tizenhár évvel ezelőtt békés és lelkes egyetértésben meg-

Elhibázott élet.

Irta: Szomaházy István.

Férj, feleség.

A városliget egy villája. A terrasszon vasorázó asztal, amelynek fogásaihoz alig nyult valaki. A parkból az alvó fák édes virágillata suban ide. Csillagos, májusi éjszaka.

Az asztal körül ketten ülnek. Egy hatvanasnak látszó öreg ur, aki fekete selyemsapkát visel s a kezében egy felbontott táviratot tart. Jobbján egy körülbelül ötvenéves asszony, még mindig szép, a termete — korához képest — szinte tökéletes. Egészen közel hajol az urhoz és vele együtt olvassa a táviratot.

Az asszony: Szegény kis cicám! Még Vencében is én voltam a legelső gondolata. Erzsike, mint asszony, — az ember igazán sírni tudna!

Az ur: Azt hiszem, hogy nincs miért siratnod. A házasságnál még nagyobb tragédiák is léteznek. Azok a könyvek, amelyeket a vasutnál hullatott, valószínűleg már Promontornál felszáradtak.

Az asszony: Szegényke oly gyöngye, oly törékeny...

Az ur: De szereti az urát, — és ez a fő. Miska tetőtől talpig becsületes ember.

Az asszony (halkan): Te is voltál!

Az ur (szó nélkül bólintgat).

Az asszony (sóhajtva): Remélem, hogy boldogabbak lesznek mint mi!

Az ur (csöndesen): A jó Isten meg fogja őket óvni attól, hogy a mi sorsunkra juszanak!

Az asszony: Szegény kis bogaram! (A könyvét törli).

Az ur: Mikor Erzsike még alig volt tizesztendő — akkor adtuk be a „Sacré coeur”-be — szent fogadást tettem, hogy életemnek a kis leány boldogsága lesz a célja. Megfogadtam, hogy szerelem nélkül nem adom férjhez; a legszegényebb fiókot is szívesen vómül fogadom, ha a leányom szereti...

Az asszony (keserűen): A saját szerelme nem óvja meg attól, hogy boldogtalanná legyen!

Az ur (gépiesen bólint): Mindig a régi makacosság, mely mindkettőnk életét megmérgezte.

Az asszony: Én is épp ugy szerettelek huszonöt évvel ezelőtt, ahogy Erzsike most a kétnapos férjét szereti.

Az ur (szomorúan): Sohase szeretted. Férjhez mentél, mert ez minden leánynak közös célja; de a házasságban is csak az édesanydat szeretted igazán. Én örökké idegen maradtam rád nézve.

Az asszony: Miért nem hódítottál magad-

hoz? Miért nem pótolta mindazokat, akiknek leányságom utolsó napján bucsút mondtam? Miért nem neveltél, tanítottál, kényeztetted? Miért nem édesgetted épp úgy magadhoz, mint az édesanyám kicsike leánykoromban?

Az ur: Mert az első naptól fogva éreztem, hogy idegen vagy hozzám. A szerelem helyett hidegség és bizalmatlanság sugárzott belőled. Mikor szenvedélyem hevében a legelső perében magamhoz öleltelek... (keserűen nevet.)

Az asszony (szelíden): Mi kifogásod volt ellenem?

Az ur: Oly ijedten néztél rám, mint Claire néz Derblay Fülöpre a Vasgyárosban...

Az asszony (lemondó hangon): Most is az a romantikus gyermek vagy, aki akkor a fiatal életemet boldogtalanná tette.

Az ur (szomorú gunnyal): Romantika volt, hogy hasonló szenvedélyt vártam tőled.

Az asszony: Hát mit kívántál volna a legelső napon?

Az ur (cinikusan): Te persze helyesebbnek tartottad volna, ha a nászutunkon a spanyol irodalomról, vagy a Pósa bácsi meséiről csevegtem volna veled. Szüvedély a mézeshetekben, — nevetséges!

Az asszony (nyugodtan): Akkor is önző voltál, mint mindig. A magad nevelése, multja, érzései szerint ítélte meg egy tizenhár éves fiatal leányt, aki rajtad kívül sohase látott idegen férfit. Azt kívántad volna, hogy én is

kezdte. Ez a békés egyetértés nagyban hozzájárulna mind a két állam tekintélyének és hitelének és a monarchia nagyhatalmi állásának megszilárdításához. De mert a magyar kormánynak sem joga, sem hatalma arra, hogy az osztrák parlamenti pártoknak egyes politikai kérdésekben való magatartására befolyással legyen, nincs abban a helyzetben, hogy politikáját az osztrák parlamenti hangulatok és diszpozíciók szerint irányítsa és így nincs abban a helyzetben sem, hogy elhatározását ezekre a hangulatokra való tekintettel megváltoztassa. Magyarországon mindenestre sajnálattal látnák, ha az osztrák kormánynak a parlamentben nehézségei és küzdelmei támadnának, de ez nem változtat sem a kormánynak, sem a parlamenti többségnek elhatározásán. A magyar kormány megingathatlanul ragaszkodik ehez az állásponthoz és nincs abban a helyzetben, — még ha erre egyébként hajlandó is volna — hogy a magyar parlamentnek ezt az erős és egységes állásfoglalását leszerelje egyes osztrák parlamenti frakciók kedvéért, amelyeket magatartásukban semmiféle komoly érdek nem vezet, csak zavaros és bizonytalan forrásokból táplálkozó gyűlölködés.

Küldöttség a vöröstoronyi vasutért. Budapestről jelentik: Szebenvármegye küldöttsége ma Walbaum Frigyes főispán vezetésével megjelent a miniszterelnöknél, a kereskedelmi, pénzügyi- és földmívelési minisztereknél, memorandumot ányujtva, melyben kéri, hogy a kormány Budapest és Bukarest között a Vöröstorony szoroson átmenő nemzetközi vasuti csatlakozást létesítsen. A miniszterek kijelentették, hogy a kormány rokonszenvvel viselteik az eszme iránt és annak megvalósítását a külügyminiszter útján a román kormánnyal is siettetni fogja.

Házelnökök választása.

A képviselőház ülése.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 30.

Az elnökválasztásra egyesült ellenzék, amelyben valószínűleg a 13-asoknak, a néppártnak jut a vezető szerep, teljes számban vevett be a képviselőházba. Teljes számmal vevett fel a munkapártiak tábora is. Nagy, szinte osztatlan örömet keltett, hogy a koalíció, megfogva bár, de törve nem, együtt van újra. Az egyesültek rendeletben adták ki, hogy a pártok vezéreit nyíltan ócsárolni nem szabad s a paktumos megállapodást az egyesült pártok déli harangozásig meg is tartották. A bátrabbak csak négy szemkört és lehetőleg orronagon mondanak véleményt.

Az ellenzéki folyosón a zombori választásról esik szó. A választást megpeticionálták.

A miniszterek közül Serényi Béla gróf jelent meg legkorábban. Véleményét kéri az ellenzéki pártok egyesüléséről s a miniszter örül, hogy az ellenzék egyesült, mert a többségi akarat így erősebben és tökéletesebben nyilatkozhatik meg.

Polónyi Géza az ellenzéki vezérekhez szökdéssel. Ő tartja az egyesülési pörölyt a kezében, amellyel az ellenzéki pártokat összekalapálja. Nagyon hangosan magyarázza, hogy Apponyi vezársége alatt kívánja az ellenzék kooperálását s szándékának célszerűségéről már ikerült meggyőznie Sztényi Józsefet.

Negyed tizenegyre, minthogy a mai napon alakult meg teljesen a képviselőház, — elnököt, alelnököket és tisztviselőket választott, — minden épkézláb ember bejött már a Házba. A pártvezérek is valamennyien megjelentek ekkorra. Khuen Héderváry gróf miniszterelnök büszkén járta végig szemeit nagy pártján, fekete pápaszemet visel, mert reggel kis szemgyuladást konstatait házi orvosa. Megjelentek Kossuth Ferenc, Justh Gyula pártjuk élén és szavazatukat a kormány jelöltjei ellen adták le. Az ellenzékiek az elnöki állás betöltésénél Apponyi Albert grófra, míg az alelnöki állások betöltésénél Meskó László Rakovszky Istvánra adták le szavazatukat.

Az ülés.

Neusiedler Károly korelnök tíz óra mul-tán megnyitja az ülést. Közvetlenül a megnyitás után pikáns jelenetnek tanui a képviselők. Apponyi Kossuthal Justh Gyula előtt haladnak el. Justh kézzorítással köszönti Apponyit, de Kossuthnak még fejbiccentés se járt. Az egyesülésnek ez a kezdete igen biztató kilátás a jövőre.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása után nyomban rátértek az elnökválasztásra. Az egyesült ellenzéki pártok három elnökjelöltje: Apponyi, Meskó és Rakovszky bent ültek a Házban. A munkapárt elnökjelöltjei: Berzeviczy, Kabos és Návay az elnöki szobában várják a választás eredményét. Még pedig kiöltözve díszmagyarba. Ami annyit jelent, hogy biztosak a megválasztásukban.

A korelnök bejelenti, hogy azoknak a képviselőknél, a kik mandátumukat pótlólag adták be, megbízó leveleit az igazolási állandó bizottság fogja felülvizsgálni.

Az osztályok előadói a mandátumok megvizsgálásáról tettek jelentéseket, a melyeket felszólítás nélkül tudomásul vettek.

Az elnökválasztás előtt Bethlen Pál gróf felolvasta a házszabályoknak az elnökválasztásra vonatkozó szakaszait s a korelnök elrendelte a szavazást.

Elnök: Berzeviczy Albert.

A képviselők névsorát Eszterházi Mihály gróf olvasta föl. A szavazócédulákat a munkapárt Nyegre László osztotta ki. A fiatalok közül sokan nem tudták, hogy az elnökre is, az alelnökökre is külön kell szavazni. Ezeket külön is kioktatták. Az ellenzéki ad hoc blokk, a munkapárt jelöltjével, Berzeviczy Alberttel szemben, Apponyi Albertet jelölte. Ugy látszik nemesak demonstráció céljából, mert a blokk egyes tagjai a párton kívüli 67-eseket az ülés-teremben többször is megkörnyékezték, hogy nem-e szavaznának ők is a munkapárt ellen. A tapogatózásnak nem lett eredménye. Nagyobb emóciót Burgyán Aladár nemszavazása keltett.

Mikor a jegyző elkialtotta a Burgyán Aladár nevét, az ellenzék zajosan hoch ota.

— Lássuk a renegátot! — kiáltották, mire Burgyán Aladár, ki ugyan jelen volt a

mármorosan boruljak a legelső napon a nyakadba, mint azok a lányok, akikkel leánykorodban barátkoztál...

Az ur: Azok a lányok tudnak valamit, amit sok tisztességes asszony nem tud: szeretni és szerelmet ébreszteni maguk iránt.

Az asszony (keserűen): Miért nem vettél közülök egyet feleségül?

Az ur: Tudtam, hogy idejutunk, ahova huszonöt év alatt annyiszor eljutottunk: a haraghoz, a sértődéshez, az okatlan és együgyű szemrehányásokhoz. Sohase jutott eszedbe, hogy hozzám simulj, hogy panaszaimat jóindulattal meghallgasd; mindig a megbántottat játsztad, amikor arról volt szó, hogy asszonyi kötelességeidet teljesít. Egy gyöngéd szavaddal középkori troubadourrá változtathatnál volna, aki egész nap az imádott nő ablaka alatt gitároz. De est a szót sohase mondtad ki, nehogy a büszkeségeden csorba essék...

Az asszony (keserűen): A büszkeségemen! Akkor is sirtam, amikor senki se látott.

Az ur: Sírás helyett okosabban tette volna, ha a nyakamba borulsz.

Az asszony: Inkább egy egész életre szóló boldogtalanság, semhogy a szerelmedet kikolduljam!

Az ur: Semhogy egy gyöngéd szóval megálásd magad.

Az asszony: Mit vártam, miben reménykedtem volna? A legkisebb hibámat, amit gyerekes naivitásomban elkövettem ellened, lova-

giatlan haraggal fogadtad. Sohase jutott eszedbe, hogy a kezemnél fogva vezess, hogy a lelkedet megosszad velem, hogy a magad szerető asszonyává légy. Rossz néven vatted, hogy az édesanyámhoz buzódok, mikor a te szíved sohase nyílt meg előttem igazán! Durva, erőszakos és szigorú voltál, ahelyett, hogy jó, elnéző és gyöngéd lettél volna!

Az ur: Minden férfi olyanra lesz, amilyenné az asszonya teszi.

Az asszony: Én, a kolostorból kikerült gyermek, neveltelek volna téged, az erős férfit!

Az ur: Ha azt láttam volna, hogy igazán szeretsz... a ruhád szegélyét is megoskoltam volna.

Az asszony: Ha nyájas szóval, engedékeny jósággal magadhoz emelsz, alázatos szolgáló lettem volna.

(Mindketten elhallgatnak és a sötét fák közé bámulnak. Édes, virágillatos, sejtelmektől bódító tavaszi éjszaka. Valahonnan, nagyon messziről, halk zongoraszó hallatszik.)

Az ur: Emlékszem arra az estére, mikor a kezdet megkörttem. Mikor elváltunk, kijöttél az erkélyre. A fürdőhelyen mindenkialudt; csak fehér csipkeruhádat láttam, mely egy pillanatig még, utóljára, felém hajolt. A szívem úgy tele volt, hogy sirni szerettem volna. Ugy éreztem, hogy egészen az anyám vagy s hogy az élet kimondhatatlan boldogság...

Az asszony (álmodozva): Én is épp úgy sokogtam a bucsuzás perőében, mint szegény

cicuskám, mikor tegnap délben elvált tőlem. De a kupéban, mikor a nyári est esőndjében egyedül maradtam veled, a szívem csupa köny, csupa édes sejtés volt s úgy éreztem, hogy az édesanyámnál is jobban szeretlek...

Az ur (halkan): Azt mondd, hogy szeretted...

Az asszony (susogva): Mindenkinél jobban...

Az ur: És mégse értettük meg egymást huszonöt éven át! Az életünk gyanakvással, keserűséggel, szenvedéssel mult el, ahelyett...

Az asszony (a fejét lehajtva): hogy egy óráig igazán boldogok lettünk volna.

(A fák között meghűvösödik a levegő. A szobalány halkan a terraszra jár, hogy az asztalt leszedje. Fehér bóbítája később eltűnik az üvegajtó mögött.)

Az ur: Éjfél van.

Az asszony: Ideje, hogy lefeküdjünk.

(Mindketten fölkelnek a helyükről s a sző nélkül megindulnak a lakás felé. Az ajtóban még egy pillanatra megállanak.)

Az ur (maga elé mormolja): Csak most, a sir küszöbén tudjuk meg, hogy az életünk csupa boldogság lehetett volna.

Az asszony (megtörli a szemét a sebekedőjével. A táviratra mutat): Talán ék.

Az ur: Hátha ék.

(Lehajtott fővel követi az asszonyt. A világra mély sötétség borul.)

teremben, jobbnak látta a helyén maradni. Nem is tette be a szavazó-cédulát az urnába.

Névtör olvasása közben konstataálták, hogy a munkapár tigen negy többsége nem jelent meg, úgy hogy a korjegyző tüntető lassúsággal olvasta a neveket, hogy a későn kelőknek is legyen alkalmuk a szavazásban résztvehetni.

Bethlen Pál gróf felolvasta a távollevők névsorát, mire a szavazás véget ért.

Beadatott összesen 289 érvényes szavazat. Ebből kaptak

Berzeviczy Albert	211
Apponyi Albert gróf	78

szavazatot s így Berzeviczy Albertet 133 szó-többséggel a Ház elnökévé választották.

Következett a két elnök megválasztása. A névsort Bethlen Pál gróf korjegyző olvassa.

Burgyán Aladár nevének olvasásakor az ellenzék gunyosan kiabálta:

— Hol vagy Aladár? Hoho! Előjöttél? Mire a kormánypártiak zajosan megéljenztek. De az ellenzék sorából gunyosan kiáltották:

— Pfuj, renegát, pfuj, pfuj!

Alelnökök.

A szavazatok összeszámlálása után a korelnök jelenti, hogy a Ház

Kabos Ferencet
és Návay Lajost

óriási szó-többséggel Meskó László és Rakovszky István ellenében alelnökké választotta.

Jegyzők. — Háznagy.

A Ház ezután a jegyzők és a háznagy választására tért át. Jegyzőkül megválasztottak: Lovászy Márton, Hammersberg László, Szinnyei Merse Felix, Vermes Zoltán, Nyegre László, Rudnyánszky György, míg háznagy Angyal József lett.

Neuszidler Károly korelnök úgy a maga, mint a korjegyzők nevében köszönetet mondott a Háznak az irántuk tanúsított jóindulathért, isten áldását kérte a Ház munkásságára, aztán az egész Ház éljenzése közben elhagyta az elnöki széket.

Elnöki székfoglaló.

Berzeviczy Albert, az új elnök bordó díszmagyarban az alelnökök és jegyzők kíséretében felment az elnöki emelvényre és a következő beszédet mondotta:

— Tisztelt Ház! Midőn a Ház többségének megtisztelő bizalmából helyemet elfoglalom, úgy a magam, mint tisztársaim nevében köszönetet mondok megválasztásunkért. Céлом az, hogy ennek az állásnak inkább felelősségét és terheit, mintsem díszét tartsam szemeim előtt. Feladatomban terheivel szemben elsősorban azok jóakaratóiból merítek erőt a megoldáshoz, akik a rám adott szavazatok által biztosítottak arról, hogy támogatni fognak. Bizalmat merítek abból a hitből is, hogy nincs olyan tagja a Háznak, aki a leghevesebb küzdelemben is megfélemedezni tudjon a parlament, mint nemzetünk alkotmányos képviselője iránti közös kötelességünkről. Hosszu politikai pályámon élénk részem volt a parlamentáris küzdelmekben és zúgolódás nélkül viseltem egyideig a politikai asztrakizmust is.

— Mint a Ház tanácskozásainak vezetésében sem ujone, immár élemedett korban, elveim és politikai meggyőződésem megtartása nélkül, mégis mondhatom szenvedély nélkül sőt elfogulatlanul állok a tanácskozások élére. Sine ira et studio, quorum causa procul habeo.

— Ugy én, mint elnöktársaim nem akarunk egyebet, mint megőrizni a magyar parlament méltóságát és tekintélyét. Ebben az

igyekezetünkben számítunk a tisztelt Ház minden egyes tagjának hazafias támogatására.

— A parlamenti rendszer ezidőszert sulyos válságot él át. Vannak, akik bizalommal vannak iránta, vannak akik nem. Az én hitem ennek a rendszernek, amely alkotmányos életünkkel teljesen összeforrott, szükségességében és jóságában meg nem ingatható. Meggyőződésem szerint a nál szilárdabban és sértetlenebbül kell megőrizni, mert csak közszabadságunk, hanem közjogi önállóságunk és nemzeti függetlenségünk is csak e rendszer védjegye alatt biztosítható. Nálunk a parlament egyet jelent nemzeti létünkkel. Nehéz, gondterhes és felelősség teljes helyzetemben tehát arra kérem a Ház tagjait, hogy adjanak példát nemzetünk létalapjának megszilárdítására. Én kérem a magam és tisztársaim számára szíves jóindulatukat. (Élénk helyeslés, zajos taps.)

Köszönet a korelnöknek.

Az elnök, miután így a Ház végleg megalkult, indítványozta, hogy a korelnöknek és korjegyzőknek szavazzanak jegyzőkönyvi köszönetet. A Ház az indítványt elfogadta.

A Ház részvéte.

Megemlékezett ezután az elnök Edwárd angol király, Mikszáth Kálmán, Josipovich Imre és id. Bányai József haláláról s emléküket jegyzőkönyvileg megörökítették.

A miniszterelnök indítványa.

Ezután Khuen Héderváry gróf miniszterelnök indítványozza, hogy még hat jegyzőt válasszon a Ház. A miniszterelnök egyúttal a bizottsági tagok számának szaporítását is indítványozta. Az indítványokat a Ház egyhangúlag elfogadta. A bizottsági tagok és jegyzők megválasztását a holnapi ülés napirendjére tűzték ki.

Az ülés negyed 3 órakor ért véget.

SPORT.

+ Bajnoki atlétikai viadal Aradon. Az Aradi Atlétikai Klub 1910. évi július hó 10 én Aradon a Török Gábor-utcai sporttelepen délmagyarországi kerületi bajnoki atlétikai viadalt rendez. — Versenyszámok: 1. 100 yardos síkfutás (délmagyarországi bajnokság). — 2. 220 yardos síkfutás (délmagyarországi bajnokság), védő Valerián László. — 3. Staféta-futás (100, 200, 300, 400 méter). — 4. 1 angol mérföldes gyaloglás. — 5. Magasugrás (délmagyarországi bajnokság), védő Neidenbach Emil. — 6. Távolugrás. — 7. Súlydobás, egyéni és 5-ös csapatverseny. — 8. Gerelyvetés (junior). — 9. Diszkoszvetés. — 10. Kalapácsvetés. — Nevezési zárlat: 1910. július hó 2. Nevezések az AAK titkárságához (Neidenbach Emil Arad, Kosuth-utca 54. sz.) küldendők. Tét a bajnoki számokban 5 korona, többi versenyszámokban 2 korona. A csapatversenyben 6 korona. Minden bajnoki szám győztese: „*Délmagyarország bajnoka 1910 ben*” címet és a szövetségi aranykeretes ezüst érmet bajnoki szallagon nyer; a második szövetségi ezüst, a harmadik pedig bronzérmet. A többi szám győztese nagy ezüst, a második ezüst, harmadik bronz érmet nyer. A verseny a MASz. szabályai szerint rendeztetik.

+ Terézvárosi Tornaklub (Budapest) football csapata Aradon. A tavaszi football szeizont július hó 3-án fejezi be az AAK, mikor a TTK-t látja vendégül.

Elmarasztalt Justh-párti képviselők

Pör a be nem fizetett részvények miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 30

A nemzet után, ma délelőtt az aradi kir. törvényszék, mint polgári bíróság mondott ítéletet a Justh-párt felett. Ez az ítélet is marasztaló volt, bár sulyossága és következményei tekintetében nem hasonlítható a június első hetében hozott országos ítélethez. Gyönyörű, rózsás ábrándokat tépett szét a nagy ítélet; a kormányrajutás, a piros bársonyszékek és egyéb földi javak, amely oly közellevőknek látszóttak, csalóka ködképekké változtak át néhány rövid óra alatt; az aradi törvényszék azonban csak néhány száz korona megfizetésében marasztalta el a Justh-párt tagjait: Beck Lajost, Justh Jánost, Fenyvessy Somát és Barcsay Andort.

Hogyan kerültek a Justh párt tagjai, — akik közül már csak az első kettő képviselő — az aradi törvényszék elé, a következőkben mondjuk el:

1908. novemberében alakult meg Aradon a Westinghouse gyár ezzel a céggel: Magyar Automobil gyár r. t. Westinghouse rendszer. A részvénytársaság megalapításának előkészületei részben a fővárosban folytak le és előkelő emberek vettek részt az automobilgyár létrehozásában. Egy részvényalírási ív, hogy, hogy nem, felkerült a függetlenségi pártkörbe és néhány képviselő kedvet kapott a részvényjegyzésre. Beck Lajos dr., Justh János dr., Fenyvessy Soma, Barcsay Andor, mindnyájan jegyeztek egy-egy részvényt 280 korona névértékben. Elvégre ennyit csak megér, hogy az ember egy automobil-gyárnak legyen a részese. A vállalkozás számos előnnyel kecsegtetett és nem látszott kizárva az sem, hogy kedvező üzleti év esetén a vállalat az osztalékot automobilon fogja kifizetni. Ez nem is rossz dolog. A Justh-párt demokrata párt ugyan elsősorban, de egy automobil se kutya. Elvégre az automobilból épen úgy lehet hirdetni az általános, egyenlő választói jog és az önálló bank egyedül üdvözítő voltát, mint a hordó tetejéről, vagy ekhós paraszti szekérről. A lényeg nem az automobil, hanem a bank. És utóvégre is imponálni kell a parasztnak.

Valószínűleg ilyesfajta remények tölthették el a Justh-párti képviselők keblét, amikor az egy darab részvényeket jegyezték. A jegyzéssel azonban összes kötelezettségeiknek eleget vélték tenni, mert azontul a fülüket se mozdították. Időközben megalakult a részvénytársaság, gyűltek a pénzek, megindult az építkezés, de Beckéket mindez közömbösen hagyta. Ők ráérnek az osztalék felvételénél jelentkezni, gondolták és nyugodtan kormányozták az országot. Felszólító levél, felszólító levelet ért, de hiába. Végül is a részvénytársaság az utolsó eszközhöz folyamodott és az aradi törvényszéknél pert indított a képviselők ellen.

Ma tárgyalta ezt az ügyet a bíróság. A képviselők nem jelentek meg és nem is képviseltették magukat. A törvényszék Heller Mór dr. előadása után az alpereseket egyenként elmarasztalta a részvények névértékének, 280 koronának és a felmerült perköltiségeknek megfizetésében.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Munkában a parlament.

Megtámadott mandátumok.

Távirati tudósítás.

Arad, július 30.

Holnap fejezi be véglegesen megalakulását az országgyűlés képviselőháza, amely, mint ma érkezett híreink elmondják, a kezdet első óráit már a komoly munkának szenteli. A felirati vitában eldöngendő szövegek egyelőre még jégre tétetnek és a Ház hozzálát, hogy az államháztartás szükségleteit kielégítse. Ez arra mutat, hogy az ellenzéki pártok is érzik felelősségük nagy súlyát a minden részeiben tespedő országgal szemben és kénytelenek belátni, hogy a kormány — mely a mai ülésen is előzőken teljesítette a Kossuth-párt óhaját — munkaképes parlamentet, dolgozni akaró képviselőházat akar foglalkoztatni és kerüli a kicsinyes és érzékenykedésre okot szolgáltatható kanapé processzusokat.

Ma járt le a petíciók benyújtásának határideje. Az utolsó napon érkezett meg a Kuriához Holló Lajos mandátuma ellen a petíció. Hollók a választási visszaélésekben nem hagyták magukat lefőzni az ellenpárttól.

Ma érkezett híreink ezek:

A képviselőház munkarendje.

Budapestről jelentik: Befejezett tény, hogy a felirati vita ezuttal elmarad és a kormány előbb az államszükségleteket intézeti el. Ennek folytán elsősorban a folyó évre szóló indemnitási tárgyalása, aztán pedig az ujoncállítási javaslat következik. Csak ha ezekkel végzett a Ház, következik a felirati vita, majd a román kereskedelmi szerződés és a népszámlálási törvényjavaslat tárgyalása. Ezek után következik a delegáció tagjainak megválasztása és ha a pénzügyminiszter óhajja, az új kölcsönre vonatkozó törvényhozási felhatalmazás tárgyalása. Minthogy a Ház alakulása holnap befejeződik, a kormány már a holnapi ülésen, de legkésőbb szombaton beterjeszti a szükséges törvényjavaslatokat és ha a bizottságok hétfőn, kedden elvégzik az indemnitás elkészítését, úgy szerdán megindul az indemnitás vitája és ezzel a Ház érdemleges, rendes tanácskozása.

Budapestről jelenti tudósítónk: A képviselőház holnapi ülésén fogja megválasztani a hat új jegyzőt és a bizottságok új tagjait. Ezzel aztán a megalakulás be is lesz fejezve. A kormány ezek után be fogja nyújtani az indemnitási, az ujoncjavaslatot és a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó javaslatot. Holnap lesz a trónbeszéd második olvasása, amely után választási bizottságot fognak kiküldeni. Ha az idő engedi, a bizottság azonnal összeül, ha nem, úgy délutánra hívják össze a bizottság tagjait. Erre az ellenzék vezéreit is meghívják, hogy megbeszéljék a parlament munkaprogramját. Itt fog felmerülni az az indítvány is, hogy a huzamosan tartó ex-lex megszüntetése végett a felirati vita előtt az indemnitási és ujoncjavaslatot intézzék el. Szombaton a képviselőház nem tart ülést. Hétfőn is csak formális ülés lesz, amelyen tudomásul veszik a bizottságok jelentését. Az érdemleges tárgyalás tehát csak a keddi ülésen kezdődik.

Ellenzékiek fuziója.

Budapestről jelentik: Az elnökválasztás alkalmából az ellenzék egységes állásfoglalása arra engedett következtetni, hogy a fuzió az ellenzéki pártok között mégis létrejön. Az ülés folytatásánál aztán kiderült, hogy a Justh-párt és a néppárt együttműködése elé akadályok

gördültek, mert az alelnökök és a jegyzők választásánál megoszlottak a szavazatok. Az egyik jelöltet a Justh-párt, a másikat a néppárt negligálta. Károlyi József és Mihály gróf mégis remélik, hogy a három ellenzéki párt egyesülni fog.

A parlament ellenzéki jegyzői.

Budapestről jelentik: A még hátralevő jegyzői állások betöltése tárgyában a Kossuth-párt és munkapárt között megállapodás jött létre. A Kossuth-párt minapi értekezletén két jegyzőt jelölt: Hammersberg Lászlót és Zlinszky Istvánt. Miután azonban a kormánypárt a Kossuth-pártnak csak egy jegyzőséget szánt, a szavazás előtt sorsbuzással döntötték el, ki legyen a jegyző. A szerencse Hammersbergnek kedvezett és így őt is választották meg. Zlinszky azonban szimpatikus a pártban s azért Kossuth arra való hivatkozással, hogy a Kossuth-párt a legnagyobb ellenzéki párt, Perczel Dezsőhöz levelet intézett, még egy ellenzéki jegyző választása érdekében. A házelnök a választások után ez ügyben hosszasan tanácskozott Héderváry miniszterelnökkel és Kossuth Ferencsel az ülésteremben. Létre is jött közöttük a megegyezés. Ezért a miniszterelnök az eredeti tervtől eltérően nem három, hanem hat új jegyző választására tett indítványt. A hat új jegyző közül három munkapárti lesz, kettő ellenzéki és egy horvát. A Kossuth-párt jelöltje Zlinszky István, a néppárté Beszki Antal, a horvátoké Popovics Dusan. A Kossuth-párt körében a miniszterelnök előzőken és méltányos eljárását szinte örömmel és megleléssel fogadták.

A munkapárt értekezlete.

Budapestről jelentik: A nemzeti munkapárt ma este értekezletet tartott Perczel Dezső elnöklésével. Bejelentette az elnök, hogy a képviselőház mai határozata folytán a képviselőház a házszabályok által megállapított számon feül még 6 új jegyzőt választ és a bizottsági tagságokat is meg fogja szaporítani. A jelölőbizottság a jegyzői állásokra Mihályi Pétert, Hán Károlyt és Sztojka Istvánt, a horvátok közül pedig Popovics Dusan jelölte, amit az értekezlet egyhangulag elfogadott. Perczel ezután felkérte a párt tagjait, hogy a képviselőház holnapi ülésén, tekintettel a választásokra, minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Budapestről telefonálják: A nemzeti munkapárt helyiségeiben ma este igen sokan jártak fent. Megjelent a pártkörben Berzeviczy Albert házelnök is, akit nagy éljenzéssel fogadtak. Az új házelnököt igen sokan üdvözölték megválasztása alkalmából és a parlamentben elmondott beszédeért.

A korelnök bankettje.

Budapesti tudósítónk jelenti: Neusiedler Károly korelnök ma este a korjegyzők tiszteletére bankettet rendezett a Bristol-szállodában. A korjegyzők a bankettet holnap fogják revanzálni. A korelnök bankettjén Khuen gróf és Hieronymi miniszterek, továbbá Berzeviczy házelnök is résztvettek.

Tisztelegés a házelnöknel.

Budapestről jelentik: Berzeviczy Albert házelnök előtt holnap délben fognak tisztelegni a képviselőház tisztikara, a gyorsírók és újságírók. — A Kuriához ma két új petíció érkezett és pedig Bethlen István gróf mezőszéki Kossuth-párti és Hajós Kálmán baksai munkapárti képviselő mandátuma ellen.

A képviselők fizetése.

Budapestről jelentik: A képviselőház pénztáránál ma nagy volt a tolongás. Régi szokás

szerint a hó utolsó napján akarták felvenni a képviselők fizetésüket, azonban szomorúan vették tudomásul, hogy a szükséges összeg nincs kiutalványozva. Csak holnap fogja az új elnök, Berzeviczy Albert, az erre vonatkozó utalványt aláírni, úgy hogy a képviselők ezuttal csak 2-án jutnak a nehezen várt fizetéshez. A fizetés ezuttal (a nem teljes negyedre) 1066 korona.

Aki torkig van a politikával.

Ujvidékről jelentik: Balla Aladár volt Justh-párti főispán ma lemondott törvényhatósági bizottságáról. Lemondott azonkívül az ujvidéki Justh-pártban viselt elnöki tisztségéről, s bejelentette a pártból való kilépését. Lemondó levelében a következő indokolást írta Balla: Torkig vagyok a közéleti szerepléssel, amely nekem csak keserűséget és fájdalmat okozott. Habár a pártból kilépek, megmaradok annak ami voltam, a függetlenségi eszmék katonájának.

Főnálló és megegyezést összeférhetetlenségek.

Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén a korelnök bejelentette, hogy a házszabályok 21. §-a alapján a következő képviselők jelentették be, hogy a képviselőházzal összeférhetlen állásban vannak: Niamešny Mihály, Rakovszky Iván, Nyáry Alfonz báró, Horváth Mihály, Vagyon Árpád, Bogdán Zsifkó, Kostyál Miklós, Szász Károly, Szeitovszky Béla, ifj. Molnár Viktor és Siczák Lajos. Ezek a képviselők a bizottságok és a plénum tanácskozásiban addig nem vehetnek részt, a míg összeférhetlenségüket meg nem szüntetik. Összeférhetlen állásuk beszüntését bejelentették: Nagy Sándor, Szabó János, Madarassy-Beck Gyula, Lutács György, Rónay Jenő, Varga Gábor és Ertsey Péter.

Petíciók.

Budapestről jelentik: A Kuriához ma délig a következő tizennyolc képviselő mandátuma ellen érkezett be petíció:

Rakovszky István, Csorna. Janiga János dr., Szabadka II. Heinz Hugó, Selmec- és Bélabánya. Ostffy Lajos dr., Celldömök. Muzslai Gyula, Nógrád. Rudnai Alajos, Privigye. Konyevics Dávid dr., Zambor. Kálmán Gusztáv, Zsolca. Kálmán Gusztáv, Kolozsvár I. Szutrély Lipót, Bácsalmás. Mocsári Sándor dr., Sümeg. Jákó Géza, Ukod. Blanár Béla dr., Kassa. Holló Lajos, Félégyháza. Lengyel Zoltán, Zilah. Frey János, Pécsvárad. Beóthy László, Hozsupályi. Barsay Andor, Déva.

Néhány petíció tartalmát közöljük az alábbiakban:

(Kassa.)

A Kassán megválasztott Blanár Béla ellen ma Szontagh Sándor és társai petíciót nyújtottak be a Kuriához, amelyben azt kérik, hogy a Kuria mondja ki Éber Antalt megválasztott képviselőnek, minden esetre pedig érvénytelenítse a választást. A petíció 133 veszteségi esetet sorol fel névszerint és pontos közlésével azoknak az összegeknek, amelyeket a megvesztettek részben Neuwirth Elek dr. orvos, részben Kazinczy (Offenheimer) Gyula közjegyző, részben Grosz Adolf szatócs utján kaptak. Azonfelül egész sorozatát közli a kérvény azoknak a szavazatoknak, amelyek a tisztviselőkre részben a Máv., részben a dohánygyári, illetve javítóintézeti igazgató, részben a városi hatóságok által gyakorolt presszió folytán érvénytelennek tekintendők. Számos oly esetet sorol fel továbbá a kérvény, amelyekben államasuti tisztviselőket, akiket az ellenzék el-tántoritani nem tudtak, a választás napjának reggelén helyeztek el Kassáról csak azért

hogy ne szavazhassanak. Ezenfelül tizenkét olyan szavazat van megtámadva, amelyeket a jegyzékbe fel sem vett egyének adtak le a kormányparti jelöltre és öt olyan szavazat, akik helyett másokat szavaztattak le.

(Ukod.)

A Veszprémmegyében levő ukodi választókerületben Jákó Géza munkapárti jelölt, Eszterházy Pál gróf jószágkormányzója, győzött harminc szótöbbséggel Csóti Géza plébános, Kossuth-párti jelölttel szemben. A választás ellen Bertalan István és tíz társa a Kuriához petíciót nyújtott be, amelyben etetéssel és itatással vádolja az ellenpártot. Nagy Úzor dr. ügyvéd adta be a petíciót a Kuriához. Ezeket a címeken és vesztegetés címén 189 szavazat érvénytelenítését és egy szavazatnak Csóti szavazataihoz való hozzászámítását kéri és hogy Csóti Gázát jelentse ki a kerület 160 szótöbbséggel megválasztott képviselőjének.

(Kunszentmárton.)

Kiss Ernő dr. munkapárti képviselőjelöltet a kunszentmártoni választókerületben Bozóky Árpád Justh-párti jelölttel szemben képviselővé választották. A választás ellen Kádár József és társai petíciót nyújtottak be, amely azonban hiányosan volt felszerelve. Azért és a szükséges letét hiányában érdemleges tárgyalás alá nem kerül.

(Zombor.)

A zombori választókerületben Konyovits Dávid dr. munkapárti és Fernbach Péter Justh-párti jelöltek állottak egymással szemben. A választáson a munkapárti jelölt győzött. A választás ellen ma petíciót nyújtottak be a Kurián annak érvénytelenítése miatt. A petícióban a választáson kívül Nikolics György dr. választási elnök ellen is van panasz.

(Kolozsvár.)

A kolozsvári I. kerületben a választáson Kálmán Gusztáv államtitkár és Bethlen Dávid pártönkivüli függetlenségi képviselőjelölt állottak egymással szemben. A Bethlen-párt ma a Kuriához petíciót nyújtott be, amelyben a választás abszolút érvénytelenítését kéri.

(Bácsalmás.)

A Bácsalmáson megejtett képviselőválasztás alkalmával Szutrély Lipót és Hirman Ferenccs Justh-párti jelöltek közül Szutrély kétszázon felüli szavazattöbbséggel győzött. A választás ellen Abt Lőrinc és tíz társa petíciót nyújtott be a Kuriához, amelyben azzal vádolják Szutrélyt, hogy személyesen ígért a választóknak pénzt, földbirtokot és egyéb, magánügyekben nagy költséggel egybekötött ingyenes utánjárásokat. Ezenkívül a petíció szerint minden választó 40-100 koronát kapott szavazataért. A petíció az abszolút és relatív érvénytelenítési okok miatt a választás megsemmisítését és új választás elrendelését kéri.

(Hosszupályi.)

A hosszupályi kerületben Fisch Ernő függetlenségi és 48-as pártival szemben Beöthy László, munkapárti jelöltet választották meg 21 szótöbbséggel. A kisebbségben maradt párt a mandátum ellen petíciót nyújtott be, Aigner Adolf és Szegheő Gábor dr. ügyvéd meghatalmazottak útján. A petíció főbb adatai a következők: A kérvényezők azért kérik első sorban a választás érvénytelenítését, mert a szavazatszedő küldöttségek és helyettes elnökei egyrészt a képviselő ellenjelöltjére leadott érvényes szavazatokat törvényellenesen visszautasították vagy semmivé nyilvánították, másrészt pedig mert a képviselő javára a törvény szerint érvénytelen szavazatokat fogadtak el.

(Félegyháza.)

Tetőtleni Ármán dr. Kazi Mór nevében petíciót jelentett be a Kuriánál Holló Lajos, a kiskunfélegyházi kerület képviselője ellen. Elmondja ez a kérvény, hogy Holló Lajos személyesen vesztegetett s egy egész városrészt 63 választóját tíz koronájával vette meg. A petíció azt is elmondja, hogy Holló egyik választójának egész lakodalmi költségét fizette, de kikötötte, hogy a lakodalmas háznál köteles bizonyos számú választót megvendégsélni. A lakodalmas menet Holló kortestollaival felékesítve ment a templomba s onnan vissza a lakodalmas házba. — A pünkösdi ünnepek alatt a jelölt sógornője, Holló Józsefné olyan hatalmas vendégséget csapott a választóknak, hogy hektoliter bor, 200 liba, 220 kacsa és 150 sonka fogyott el. A kérvény felmenti azt, hogy 10 Holló a felekezeti izgatástól sem riadt vissza. A kérvény szerint Holló a katolikus híveket azzal izgatta, hogy vigyázzanak, mert ha az ellenfele győz, akkor eltávolítják a keresztet az iskolából s zsidó jelvényeket tesznek helyébe. A mostani tanítók helyett csupa zsidót hoznak Félegyházára. Német lesz a törvénykezés nyelve, s csak tolmács útján érintkezhetnek majd a bírósággal. A kérvény kimutatja, hogy a választók négyötöd része meg volt vesztegetve és nem elégszik meg azzal, hogy a Kuria kimondja, miszerint Holló nem nyerte el a választásnál a többséget, hanem kéri, hogy a kerület képviselőválasztási jogát a jelen országgyűlés tartamára függeszték fel.

A t. Ház folyosójáról.

*

Nem jó a trónbeszéd. — Hogy lett politikus Kabos. — Sándor János adománya. — A király, Mikszáth Kálmán és Szilágyi Dezső. — Fővárosi tudósítónktól. —

Arad, június 30.

Nagyon élénk volt ma az új Ház folyosója is. Az újdonsült honatyák már belemolednek a nembivatalos diskurzusba és persze ilyenkor egy csomó anekdota, politikai pikantéria születtek meg. Ime, a sorozat kezdete:

Az istenben boldogult koalícióban annak idején vezérszerepet vitt 48-as államférfiu, aki még a miniszterséget is megpróbálta, a mostani éraban csak mint szerény képviselő boldogítja a hazát. Természetesen ő is megjelent a trónbeszéd megtartásánál. Diszmagyarban volt. A trónbeszéd után élénk vitakozásba bocsátkozott az ellenzék tagjaival, akik agyba-főbe támadták a szegény trónbeszédet.

— Van egy-két passzus, amelyet én is aláírok, — mondotta.

Tovább nem is folytathatta, mert rátámadtak:

— Hogy mondhatasz ilyet... No szépen vagyunk!

Nem hagyta magát s így védekezett:

— Most nem jó a trónbeszéd, de majd ha mi kormányra jutunk jó lesz. De azért két pontot mégis nyugodtan aláírhatunk.

— Melyiket? — kérdezték ijedten az ellenzékiek.

— A „kedvelt híveinket“ és a „fogadják királyi üdvözetünket“ pontokat.

*

Mindenki által gyűlölt, rettegett ember hírében állt Bethlen Bálint gróf, Kisküküllő-vármegye főispánja. Különösen az intelligenciával állt hadilábon. De azért megválasztatását holt biztosra vette. Nem félt senkitől, de még egy — ellenjelölttől sem. Kapott is egyet a javából. Kabos Ferenc, aki annak idején szolgabíró volt a vármegyében,

az intelligencia rábeszélésére vállalt jelölést szabadelvű programmal. Kabos dnggazdag ember volt, mégsem költött egy fillért sem a választásra. Mégis kis híjja, hogy politikai ellenfelét le nem verte. Kabos négy szavazattal megbukott. Lám, ha szíve lett volna egy kis pénzt megereszteni, talán be is jutott volna a t. Házba.

A legszívesebben hallgatott mesemondó Sándor János volt államtitkár, aki kocsiderékkal szállítja a székelyadományait, barátainak beszélte:

A székely ember főlebbez. Főlebbez még akkor is, ha pörében kedvező ítéletet hoznak. Egyik járás főszolgabírája meg akarta törni ezt az aktaszaporító és időrabló rossz szokást s a vádlott előtt, akinek valami verekedési baja volt, ez az ítéletet hirdette ki:

— Három nap és száz forint. Megnyukszik?

— Főlebbezek! — hangzott a válasz.

— Jól van! — harsogott a főszolgabíró, menjen a folyosóra és várjon.

Három óra múltán ismét hívatta a vádlottat.

— Péter! — szólt hozzá, átvizgáltam az aktákat újra. Látom, hogy a maga bűne nem ér meg három napot. Leszállítom a büntetését egy napi börtönre és ötven forint pénzbüntetésre.

— Főlebbezek! — mondotta ismét a székely.

A főszolgabíró rámondott:

— Távozzék és várjon, amíg szólítom.

Három óra múltán megint bevánszorog a székely.

— No öcsém, hogy a multad után kutattam, kiderítettem, hogy soha büntetve még nem voltál. Leszállítom tehát a büntetésedet fél napi börtönre és tíz forint pénzbüntetésre.

— Főlebbezek! — hangzott a válasz.

A türelmét vesztett főszolgabíró felpattan és rákiált a vádlottra:

— Harmadfoku ítélet ellen nincs főlebbezés.

Ezt a régi emlékezést egy öreg politikus mondotta el:

Szilágyi Dezső egy nap magához kérte a kiválóbb politikus írókat, közöttük Mikszáthot is, hogy bemutasson nekik valami törvényjavaslatot, amit igen fontosnak tartott. Egész délután tartott a megbeszélés s a végén kiderült, hogy alapjában véve nem is olyan fontos az a javaslat. Midőn távoztak Szilágyi Dezsőtől, Mikszáth azt mondta Beksics Gusztávnak:

— Azt már hallottam, hogy ha valakinek új télibundája van, siet a fotografushoz, hogy megörökítse, de ki az ördög hivat fotografust, amikor inget vált?

Ez volt kritikája Szilágyi javaslatára. Ez a tréfás és csipős hasonlat hamarosan elterjedt a politikai világban és hogy, hogy nem, eljutott a király fülébe is. A király jóízűen nevetett rajta. Szilágyi Dezsőnek aztán így mondta el Wekerle Sándor a király véleményét:

— Zum ersten Male, dass der Mann mir ein Vergnügen verursachte! (Első eset, hogy ez az ember (Szilágyi) nekem gyönyörűséget okozott.)

Szilágyi Dezső első haragjában rettenetesen megnehezelt Mikszáthra. Felrohant a klubba és nekiesett az ott kártyázó Mikszáthnak:

— No hát te lelketlen ember vagy, mindent kicsufolasz. Meghálnál, ha nem üznél mindenből tréfát? Heródesse vagy minden szép eszmének!

Mikszáth ránézett ravaszul Szilágyira és az ő utánozhatatlan akcentusával így szólt:

— A magtalan anyák nem panaszkodtak Heródesre...

A tüzerkapitány beteg szive.

Milliók biztosítási pör.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 30.

Három napja — mint akkor jelentették — Budapesten a Bank-utóában összeesett és meghalt Fleischmann Gusztáv közös hadseregbeli százados. Holttestét a XVI. számú helyőrségi kórházba vitték, abonnan tegnap kellett volna eltemetni.

A temetés azonban — mint fővárosi tudósítónk jelenti — rendőri beavatkozásra elmaradt. A főkapitányságon ugyanis megjelent tegnap Jusztusz Zsigmond dr. fővárosi ügyvéd, a „Duna” életbiztosító társaság ügyésze és előadta, hogy a társaságnak igen gyanús a százados hirtelen halála, kéri a felboncolását, mert a biztosító társulatok az esetben, ha kitűnik, hogy Fleischmann százados hitelezői, akik körülbelül egy millióig biztosították a saját javukra a százados életét, eltitkolták, hogy az szivbajos, megtámadják perrel a kötvények kifizetését.

A tüzeriszt a főváros társadalmának ismert és kedvelt alakja volt, igazi bohém, tele életkedvvel és finom ötlettel. A katonatiszt negyvenhatesztendő volt ellenére a legnagyobb nőcsábítók egyike volt és a kalandjait úgy ismerték Pesten, mint a Casanováét. Sok pénz kellett azonban ehhez az életmódhoz és Fleischmann Gusztáv értett hozzá, hogy a szükséges pénzt előteremtse. Nagy összeköttetései voltak bankokhoz, pénzemberekhez, akik ugyan nem a fizetésére, hanem arra hiteleztek, hogy a vidéken élő nagynénje őt tette meg egyedüli örökösévé. Fleischmannnak hitelezni tehát nem is lett volna rossz üzlet, ha...

Ha Fleischmann történetesen nem folytatja egy Don Juánnak szertelen életmódját, hanem amikor a gyakorlótérről hazajön, átöltözködik és kimegy a Városligetbe, vagy a budai hegyek közé és szívja a per után a friss levegőt. Ő azonban inkább sok pezsgőt ivott, karcsu női derekakat fogva át és azért a hitelezők aggódni kezdtek miatta, mint egy jó anya a gyerekéért.

A sejtésük igaz volt. A kedves és művelt katonatiszt senkinek nem okozva a betegségével kellemetlenséget, e hét elején az utcán hirtelen meghalt.

A katonai hatóság beszállította a kórház halottasházába és már elrendelte ma délelőtti tizenegy órára a temetését. Ezt azonban nem tartották meg, mert tegnap éjjel váratlanul a rendőri ügyeleten megjelent Jusztusz Zsigmond dr. ügyvéd és megbizója, a „Duna” biztosító-társaság nevében ezeket jelentette ki:

— Tudom, hogy holnap temetik Fleischmann Gusztáv tüzer századosot a katonai kórházból. Tudom, hogy szivszélhűdést konstatált halálok gyanánt az ezredorvos, de azért kérem a hatóságot, hogy a temetést akadályozza meg.

A rendőrtiszt meglepetve nézett az ügyvédre, aki azonban zavartalanul folytatta:

— Nem büntényt gyanítunk a halála mögött, hiszen mérgezését nem konstatáltak a megboldogulton, de van egy nagyon gyanús körülmény, amely okvetlenül szükségessé teszi azt, hogy már most és nem amikor el lesz hantolva, boncolják föl a tüzer százados tetemét.

— Mi az a gyanús körülmény? — kérdezte a kíváncsiságtól már az izgatottságig fölcsigázott rendőrtisztviselő.

— Az kérem, — folytatta sejtelmes hangon az ügyvéd, — hogy utóbbi időben a Duna biztosító-társaságnál többet biztosították Fleischmann századosot sok ezer korona erejéig. A biztosító ügyletbe szívesen belement a társaság, hiszen pompás ember volt, az egészségtől szinte duzzadt. De ugylátszik, eltitkolták, hogy valami szervi baja is volt, szivbaja, akinél bizony beállhat a katasztrófa minden peroban, különösen, ha éjjelezik az illető. Ezt nem tudta a „Duna”, de bizonyára a többi biztosító-társaság sem, különben bajosan vállalta volna az üzletet. Ugy tudom, hogy a biztosítás 650.000 koronáról szólt, amely összeggel azonban érdekelve vannak más intézetek is.

A rendőrség azonban hozzáfogott annak a nyomozásához, hogy vajjon megokolt volna-e a boncolás. Amikor ez megtörtént, sürgősen intézkedett, hogy a temetést, amely ma délelőtti tizenegy órára volt kitűzve, halasszák el. A katonai hatóság ennek a hivatali megkeresésnek eleget is tett.

Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy ma délután megejtették a boncolást és az orvosok megállapították a szivbajt. A biztosító társaságok akciójukat akkor kezdik meg, ha a hivatalos jegyzőkönyvek a rendőrségen lesznek.

Fürdőzési panamák.

A mintaférj.

Történik Éleősdyek lakásán. Éleősdy kissé elhízott, örökké mosolygó arcu ur, akinél homlokára a legsötétebb gond sem képes redőket vonni. Klára, a felesége vérmes, szép asszony, aki tisztában van azzal, hogy az „egész világ nem ami birtokunk...” ezért a fürdőhelyeket előszeretettel keresi fel. Most is oda készül.

— Álmos, te alszol? — kérdezte a férjét.

— Nem. Ujságot olvasok.

— Ne olvass.

— Miért ne olvassak?

— Mert nem akarom, Szükségem van rád. Fürdőre akarok menni.

— Tudtam, éreztem, — szólt bosszusan a férj. — Persze, beköszöntött az első meleg nap. Hát jól van, édesem, menj. Megjegyzem, hogy nekem nincs egy fityingem se.

— Mit akarsz ezzel mondani? — pattan fel az asszony. — Nem szégyeled magad, nem pirul az arcod? Egyszer legyen nekem az évben egy óhajom s akkor is ilyen választ kapok tőled, te élnetelen, te lajhár.

— Édeském, édeském, válogasd meg a titulusaimat. Mindent moadhatsz, csak azt nem, hogy élnetelen vagyok. Én nem mondtam, hogy te szerezd meg a fürdőre valót, csak annyit jegyeztem meg, hogy most nincs egy fityingem se.

— Nézd fiacskám, — feleli a nő, — nem akarok családi jelenetet rögtönözni, mivel az idegeim már eddig is eléggé tönkre tetted. Kerits akárhonnán, ha a föld alól is, ezer koronát. Délre összapakolok s a délutáni gyorsal elutazom, hogy ne legyek terhedre, minél messzebb, talán a Lidóra, talán Ostendába.

— Asszony! Kemolyan beszélsz? — kiáltja a férj elragadtatással.

— Te majom! Hát hallottál már egy asszonyt komoly szándék nélkül fürdőre vágyakozni?

— Tudod, édesem, olyan hihetetlennek tűnik föl előttem, hogy én az üres zsebeimből egyszerre ezer koronát hámozak ki. Ez lehetetlen. No majd megpróbálom. Add ide, drágám, azt a régi takarékbetétkönyvecskét.

— Mit akarsz azzal? Hiszen mindössze négy

korona betét szerepel még benne, az is csak azért, hogy a jó idők emléke el ne vesszen.

— Ne törődj vele, kincsem. Te fürdőre akarsz menni. Nekem most már csak kötelességeim vannak. Én ember vagyok, a férjed, egész ember, a ki mindent megtesz érted.

— Álmos, én félek...

— Klára, te ne félj, fürdőre fogsz menni. Pakolj.

Negyedórával később a Központi-kávéház előtt Éleősdy kifeszített mellel, székében hátradőlve olvassa a lapot. Közben lopva, élénken figyeli a reggelizéshez érkező vendégeket. Végre megpillantja az ő emberét.

— Jó reggelt, Mittmacher ur! Maga látszik, hogy háziur. Olyan büszke, alig veszi észre a szegény embert.

— Tudja, keresek valakit.

— Miért nem engem? Én pedig tudja, hogy magát keresem már két nap óta?

— Ugyan!

— Igen. Egy kis üzletet szeretnék magával kötni. Egy kis telekspekulációt. De nem a más részére, Saját magamnak, érti? Saját ma-amnak.

— Pénz kell ahhoz, uram. Pénz.

— Hát maga azt hiszi, hogy nekem nincs pénzem? Akkor maga téved. Egyszerűen téved. Maga nem hallotta, hogy én szerencsés véletlenből megnyertem az osztálysorsjegyen a második főnyereményt, egy egész sorsjeggyel? No, akkor maga semmit sem hallott. Nézze ezt a takarékpénztári könyvet. Látja a nevemet rajta. Nos? Ez egy vagyon. Erre lehet spekulálni.

— Így igen. Gratulálok, kedves Éleősdy barátom és ha óhajta, tárgyalhatunk, de csak az ügyvédem útján, mivel én már nem vergődöm ezekkel a dolgokkal.

— Az nem baj. Maga, kedves Mittmacher ur, jó ember. Ad egy névjegyet, aztán beajánls a többi elvégzem én.

— Nagyon szívesen.

— Hát írja kérem. Én majd bemondom. Tudom, hogy ön már kényelmes arra, hogy az elmélet átjárás gyakorlatokkal erősítse. Ha majd nekem is lesz már két-három házam az Óvár téren, én sem fogok csak az ügyvédem fejével gondolkozni. Hehehe... Tehát röviden: „Előleg adása mellett, kérem nevemben Éleősdy urral a kívánt tárgyalást felvenni.” Így. Köszönöm, kedves Mittmacher ur. Remélem, azért jóbarátunk maradunk. Isten vele.

Egy félórával később Éleősdy lihegve nyit be Mittmacher ügyédjének szobájába.

— Kedves doktorkám! Maga egy aranyos ember, hogy leültet. Gondolja meg, milyen rohánva jöttem, nézze ezt a névjegyet a Mittmacher urtól. Egy kitűnő vevő van a kezemben. Fényes készízető. A körüti telket akarja, amelyre nekem maga, kedves doktorkám, már öt percentet ajánlt, ha eladom, ha vevőt szerzek. Most megvan. Én nem kérek többet jelenleg, csak egy százalék előleget, ezer koronát és délután itt a vevő.

— Beszélte Mittmacher ur már a vevővel?

— Beszélte? Doktorka, maga furcsa kérdésekkel izgat engem. Magának mindig vannak ilyen f skális kérdései. Hát nem látja a Mittmacher ur határozott rendelkezését? Előleg adása nélkül szóba sem álok tovább. Az én időm, kérem, drága. Talán drágább, mint az ügyvéd uré. Ajánlom magamat.

— Kedves Éleősdy ur, ne legyen ennyire érzékeny.

— No, de kérem, ilyen vevő mellett holmi nyomoruságos ezer korona előleg szóra sem érdemes. És az embernek csak van egy kis önérzete... Ajánl...

— Nő, ne nehezteljen. Kórody ur, előleg címen Élőcsy urnak, Mittmacher ur meghagyása alapján, kérem ezer koronát kifizetni. Ki lesz a vevőnk, kedves Élőcsy ur?

— Türelem, türelem. Egy előkelőség. Délután 2 órakor itt leszünk. Igy. Husz, negyven, hatvan (utánaolvassa az ezer koronát és melegen elkülszön.)

— Klárikám, drágám, itt a te ezer koronád. Siess, angyalom, legalább te élvezd.

— Álmos, mondd, hol vetted?

— Ne törődj vele, fiam. Megvettem egy telket, eladtam egy telket, ez mellékes.

— Álmos, te csaltál.

— Hát ha nem teszem, mi lesz a te fürdőre menéssel?

— Igazad van, fiam. Sietek, hogy szégyent ne hozz a fejemre. Nagyon restelném, ha a rendőrség ezt a kis költséget is lefoglalná...

Rablógyilkos szininövendék.

Elhalasztott tárgyalás.

Távirati tudósítás.

Arad, június 30.

A múlt év őszén meggyilkolva találták Szilasi (Spiegel) Adolf szőnyegkereskedőt Budapesten, az Erzsébet körút első számú háznak második emeletén levő lakásában. Este nyolc órakor fedezte föl a gyilkosságot a ház viczházmesternéje, aki az öreg agglegényre takarítani szokott.

A rendőrséget Fröhlich János, „Az Ujság” rendőri tudósítója vezette nyomra.

(Nyomok a kórházban.)

Megtudta, hogy Szilasi volt egy barátja, egy fiatal jogász, aki mint katona szolgált. Mintán a sebek hosszúak és úgy néztek ki, hogy bajonettől erednek, Fröhlich erre gyanakodott. De közben oda volt nyomozni és megtudta azt, hogy az önkéntes betegesen fekszik a Szent István-kórházban. Vagy ő a gyilkos, vagy pedig fölvilágosítást tud adni a személyéről — mondotta, — mert ő az egyedüli ember, aki tudja, hogy a meggyilkolt kivel érintkezett az utolsó időkben.

Krecsányi Kálmán detektív-főnök, a ki a rendőri nyomozást vezette, az ő finom szimatjával rögtön megérezte azt, hogy Fröhlichnek, aki már nem egyszer vezette a rendőrséget helyes nyomra, igaza van. Rögtön kiküldött két detektívet a kórházba.

Éjszaka három órakor még mindig nem tudtak a gyilkosról semmit. Az Erdélyi-borozóban egyszerre az egyik asztalhoz, amelynél Krecsányi ült, aki Spiegel vendéglőst hallgatta ki, — mert bátyja volt Szilasiak — odalépett egy pincér és jelentette a tanácsosnak, hogy telefonon keresik.

A jelen volt újságírók érdeklődni kezdtek és Krecsányit rögtön megrohanták. A detektív-főnök izgatottan jelentette:

— Fröhlichnek igaza volt, megvan a gyilkos.

A rendőrségre néhány perc múlva egy konflison hozták be a gyilkost.

Egy sápadt arcú, vékony, sovány fiú, aki idegesen kapkodta fejét, szállott ki a kocsiból. Nyugodtan ment föl az ügyeletes-szobába, ahol azonnal be is vallott mindent.

(A gyilkos vallomása.)

Liszky Istvánnak hívnak, színésznövendék vagyok és én öltem meg Szilasi Adolfot. A Mátyás Király-kávéházban ismerkedtem meg vele és többször voltam a lakásán is, ahol pervers vágyaira akart rábírní. Tegnap is elmentem hozzá és újra erőszakot akart elkö-

vetni rajtam. Én védekeztem, az asztalról felkaptam egy kést és nyakonszur am. Nem akartam megölni. Amikor az első vérsugárt megláttam, elvesztettem a fejemet, szurtam összevissza Csak később ébredtem annak tudatára, hogy mit csináltam. De már késő volt. Menekülésre gondoltam. Veres tettemet senki sem vehette észre, mert hisz az ajtó be volt zárva, az ablak pedig egy kis udvarra nyílt, ahol nem járt senki.

— Levetttem véres ingemet, megmosakodtam, felvettem az áldozatom ingét, felöltözököttem. Magamhoz vettem még Szilasi óráját és láncát és a tárcájából egy százkoronást, becsomagoltam a véres ruhákat és elmentem. Kivülről bezártam a lakást, kocsiba ültem és kihajtottam az Átlós-utra. Ott egy farakás mögé elrejtettem a ruhákat, magam elmentem egy zálogházba és becsaptam az órát.

— A pénzen kifizettem a lakásomat, vettem egy őszi kabátot. Délután elmentem a sziniiskolába és onnan haza mentem Mária-utca tizenegyedik számú lakásomra, ahol a detektívek elfogtak.

Az egyik detektív aztán elmondta, hogy mint fogták el Liszkayt. Kimentek a Szent István-kórházba, ahol a beteg önkéntestől megtudták a Liszkay címét. Azonnal odahajtottak és ott Krudy Gyuláné fürdőszobájában, a fürdőkádban alva találták meg a gyilkost. Nyugodtan kelt föl és amikor tudára adták, hogy letartóztatják, nyugodtan ezt mondta:

— Ha már az urak mindent tudnak, hát bevallem, én öltem meg Szilasi.

Majd felöltözökötött és kérte a detektívet, hogy ne kötözzék meg, hisz nem akar elszökni.

Ezt a kérését teljesítették is.

(A vád.)

Emiatt az ügyészség rablógyilkosság címén emelt vádat Liszkay ellen. Védője, Visontai Soma dr. bizonyítani óhajtja azt, hogy sem előre elhatározott gyilkosságról, sem rablásról szó sem lehet. Bizonyítani kívánja, hogy Liszkay önvédelemből ölte meg áldozatát. Ezzel szemben az ügyészség azt állítja, hogy Liszkay a magával vitt törrel követte el a gyilkosságot. Erre tehát tervszerűleg készült.

A tárgyalásra huszonegy tanu van beidézve.

(A tárgyalás.)

A rablógyilkos szininövendék perének tárgyalásánál már sokkal élénkesebb az esküdtársi terem téréka, mint volt a Wekerle-Habár-pörnél. A folyosókon nagy közönség várakozik beoosáttatásra, bár mindenki sejti, hogy nem élvezheti a tárgyalás „érdekességeit”, mert az elnök zárt tárgyalást fog elrendelni.

A tanuk szobájában is nagy a sürgés forgás. Álmos pincérleányok s egy sereg szininövendék van beidézve tanu gyanánt, akik alig várják, hogy a nagy bűnbe keveredett volt kollégájukat viszontláthassák.

Háromnegyed kilenc órakor két börtönőr kíséri föl Liszkay Istvánt a fogházból a tárgyalási terebe. Beviszik a vádlottak szobájába s egyelőre ott őrzik a kíváncsi szemek elől. Liszkay István tagbaszakadt, hatalmas fiatalember, aki könnyen elbánhatott az alacsony termetű, kis Szilasi Adollyal.

Mikovics elnök egynegyed tíz órakor nyitja meg a tárgyalást. Szavazó bírálók Fleischer és Czekeliusz bírák szerepelnek, míg a közvédat Uzonyi Géza kir. ügyész képviseli. Be vannak még idézve Minnich dr. és Németh Ödön dr. törvényszéki orvosok, mint szakértők.

Elnök felolvassa a tanuk névjegyzékét. A tanuk legnagyobb része megjelent.

Visontai Soma dr., Liszkay védője bejelenti, hogy Hajós Lajos dr. egyetemi magántanárt hozta magával ellenőrző szakértőül.

Elnök: Tekintettel arra, hogy a tanuk közül többen nem jelentek meg, kérem a királyi ügyész urat, tegyen indítványt.

Uzonyi kir. ügyész kéri a tárgyalás elhalasztását, mert a legfontosabb tanuk: Szuhányi Ákos és Szigetvári Viktor nem jelentek meg. Ezek nélkül pedig az ügyet letárgyalni nem lehet, annyival kevésbé, mert Szuhányi volt az, aki látta Liszkay Istvánt, amikor a gyilkosság elkövetése után távozott Szilasi lakásáról. Mivel pedig Szuhányi Budapesten lakik és Szigetváriról is az az értesítés érkezett, hogy Miskolc környékén jár és így feltalálható, indítványozza, hogy a bíróság halassza el a tárgyalást. Tüzzön ki új határnapot és arra Szuhányit és Szigetvárit elővezetés terhe mellett idézze meg, illetve Szuhányit vezettesse elő az új tárgyalásra.

Visontai Soma védő ellenzi a tárgyalás elhalasztását, mert a két tanut nem tartja olyan fontosaknak, hogy nélkülök ne lehetne megtartani a tárgyalást.

(Elnapoltás.)

A bíróság ezután visszavonult határozathozatalra, s a tárgyalást elnapolta, mert a hiányzó tanukat előállítani nem lehet. Nélkülök pedig az ügyet letárgyalni nem képes a bíróság.

Az emberek kiáradnak a tárgyaló teremből, a két fegyőr vissza viszi börtönébe a fiatal vádlottat. Sietnek utána, hogy megegyeszen lássák, volt színésznövendék társai, éjszakai barátai, — a budapesti iszap, — melyről alig van fogalmuk azoknak, a kik a tiszta vizeken járnak. A szomszédos bírósági előszobákból kiözönlének a folyosóra atanuk, még a daróceruhas elítéltek is, rózsaszín ruhás leánykák ujjal mutatják:

— Ott viszik! ...

Liszky és két óra befordul az egyik oldal folyosóra, a lépcsőn pedig elsőnek szalad lefelé egy szegényes, fehérkaton ruhájú leány, az egyik tanu báró Pongrácz Julia, Liszkay István legmeghittebb barátnője ...

Holló Lajos dalaiból.

Petliclót adtak be Holló Lajos mandátuma ellen. Az al-kuruc-brigadéros azzal fenyegette rucán, libán, sonkán hízó híveit, hogy ha nem reá szavaznak, az iskolákba kereszt helyett zsidó jelvény kerül.

I.

Kis kacsa, nagy kacsa
Nem gágog hiába,
Képviselő lettem
Kunfélegyházába'
Csirke, ruca, liba,
Megvan a galiba,
Jön a petició,
Megesett a hiba.

II.

Malacpörkölt, turósrétes,
Jóllakik itt aki éhes,
S kinek torka száraz.
Rossz keresztény az a Kazy,
Én vagyok csak az igazi,
Magyar, engem válassz!
Jön vele a Dávid pajzsa,
Minek nekünk véreim
Az a csufos tincses fajta.
Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét
Választójog, magyar bankó,
Munkapárti mind fajankó
Egye fene a képét.

Felrobbant katonai léghajó.**Égő szivar gyújtotta fel.**

Távirati tudósítás.

Arad, június 30.

A bécsi katonai léghajós-osztály tegnap táviratot kapott Nyitráról, hogy a Hungária-léghajó pompás ut után ott leszállt és mikor már-már szerencsésen horgonyt vetett, ballonja fölrobbant. Így szólt az első jelentés. Ugyanakkor a bécsi mentő-egyesülethez is érkezett sürgöny, hogy küldjön mentőexpediíót, mert sokan megsebesültek. A Hungária vasárnap reggel hét órakor szállt föl a bécsi katonai gyakorlótérrel Hobory századosal és Hochstädter főhadnaggyal a kosarában. Mindjárt látszott, hogy a szél iránya is Magyarországra felé hajtja a léghajót. A nyitrai távirat nagy rémületet keltett annál is inkább, mert a mentőkhöz küldött telegram tizenöt sebesültől szólt.

A mentőegyesület — mint Bécsből jelentik — nyomban expediíót küldött Nyitrára és ezzel utazott egy ezredorvos is este kilencedfél órakor. Egész éjjel várták a katonai léghajós-osztálynál a híreket a katasztrófáról, de hiába.

A bécsi jelentés megérkezése után telefonosan tudakozódtak Nyitrán. Sehol sem tudtak semmit a katonai léghajó balesetéről. Valószínűnek tartják, hogy a Hungáriát valahol a várostól messze érte a szerencsétlenség, ha Nyitrán adták is föl a bécsi katonai léghajós-osztályhoz küldött jelentést.

Ma aztán világosság derült az ügyre. Hobory századostól ugyanis ma délelőtt újabb távirat érkezett Bécsbe. Szükszava jelentése így hangzik:

Léghajó teljesen elégett. Hochstädter főhadnagy a sebesültek közt van. Nekem semmi bajom.

A katonai léghajós-osztálynál két verziót állították fel a katasztrófa okául. Azt mondták, hogy vagy villám csapott a ballonba, s ettől robbant föl, de sokkalta valószínűbb az a feltevés, hogy mikor a Hungária leereszkedett, a falubeli nép kicsődült megbámulni és valaki, vagy talán sokan égő pipával közeledtek a léghajóhoz, a mi gyakori eset, mikor faluhelyen száll le a léghajó.

Erre vallott tudniillik az a körülmény is, hogy az első jelentés szerint többen megsebesültek, a kik nézték a kikötést. A léghajós tisztek nagyon szoktak vigyázni, hogy égő pipával senki se közeledjék a himbálódzó ballonhoz. Most is elparancsolták az odarohanó parasztnépet, de senki sem értette meg intésüket.

A léghajó katasztrófájáról az újabb jelentések a következőket mondják:

— Amikor a ballon fältizenkettőkor Sablonica közelében le akart szállani, a ballon vezetője, Hobory százados, lekiabált az összesereglett parasztnak, hogy dobják el cigarettát és szivarjait s a pipákat pedig tegyék el. Ugy látszik, hogy a ballon egy ilyen égő szivardarabra szállt s ettől a külső burkolat meggyulladt s ez okozta a balesetet.

Hochstädter főhadnagy a robbanás következtében súlyos sebesüléseket szenvedett. A körülállók közül pedig ötvenen sebesültek meg. Hochstädter ma délután érkezett Bécsbe. Állapota veszélyes.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi Székely Otthon 1910. évi június hó 2-án este 8 órakor a „Városligeti vendéglő” nagytermében a Székelyház alapja ja-

vára sártkörű nyári táncmulatságot rendez. Belépti-díj: Család-jegy 2 korona, személy-jegy 1 korona 40 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. A tagok által hozott vendégek szívesen láttatnak.

Aktuális emberek.**Spatz Elek dr.**

Ehrlich dr. csodahatású szérumának kapcsán érdekes és bennünket közelről érintő hír ütötte meg szemünket a fővárosi lapokban. Azt írja ma néhány újság, hogy a magyar orvosok közül a bujakórt ölő szérummal elsőknek Spatz Elek dr. ezredorvos, a budapesti XVII. helyőrségi kórház bujakór osztályának vezető orvosa kísérletezett és meglepő eredményeket ért el betegei között.

Spatz Elek dr. jó ismerőse az aradiaknak. Amikor még a 3. számú huszárezred állomásozott Aradon, akkor töltött Spatz itt egynehány évet. És ezalatt az idő alatt bámulatosan megszerettette magát. Nem a szokott sablon mondhatja velünk — ami a katonai bucsuztatásoknál szokásos, — hogy a polgári körök rokonszenve kísérte, de faktum, hogy még nem volt katona, akit annyira szerettek volna, mint Spatz doktort. Az igaz, hogy benne kevés volt a katonából. Orvos volt elsősorban, szenvedélyes, rajongója pályájának, nagy tudású, képzett orvos, másodszorban pedig bohém volt. Vidám lelkű, kedves bohém ember, aki szívesen huzódott az újságírókhoz és nem egyszer várta meg a lapzártat, csak hogy egy kedélyes félórát töltsön az újságíróasztalnál és leadja mindazt a derűt, mindazt a vidámságot, amit bizony a katonai kórházban le nem adhatott.

Páratlan szíveséggel állott rendelkezésére mindenkinek. Ahány bohém embernek párbaja volt Aradon, mindegyiknél ő volt a párbajorvos és tulajdon szívélyességében, szinte örült, ha sebesülés történt. Lett legyen csak egy kis karcolás, vagy köröm feketényi kis seb, Spatz dr. úgy bekötözte, fáslizta, ragasztotta, varrta az embereit, hogy örökre elment a kedvük a verekedéstől.

Egyszer azonban komoly szükség volt a tudományára. Egy hírlapíró, aki azóta a közgazgatási pályára lépett, súlyos kigenetelű kardpárbajt vívott egy huszárhadnaggyal. Az első összecsapás után a huszártiszt a nyakán, az újságíró a fején és a fülén sebesült meg súlyosabban. A fejről leesett egy darab lebeny és az orvosok bár tudták, hogy idővel ez a huszár le fog rothadni, Spatz kapacitálására mégis felvarrták.

— Újságíró, szüksége van fejének minden részére!

A csinos orvos nagy nőbarát volt és egy időben gyöngéd szájak fűzték az aradi színház egyik szépéhez. A viszony tartós volt és amikor a színésznő más társulathoz szarzódt, Spatz dr. utána akart menni. Barátai azonban közbeléptek és visszatartották ettől a lépéstől.

Mikor a 3. huszárezredet Grodekbe helyezték, Spatz dr. nem ment velük. Tehetségesebbnek érezte magát, hogysem Grodekben gyógyítsa tovább a beteg huszárokat. Felsőbb helyen méltányolták is képességeit és Pestre került a helyőrségi kórházba.

Újabb sikerei alkalmából szívesen száll üdvözlötünk a legboldogabb katonaeorvos felé.

HIREK.**Szeged halála a királynak.**

Száz ezer korona lovaszoborra.

Távirati tudósítás.

Arad, június 30.

Szeged város polgármestere: Lázár György dr. királyi tanácsos, részese volt a Szegedet ért árvizkatasztrófának s mint a város törvényhatóságának feje és vezére, leginkább tudja méltányolni, mit köszön ez a hullámsírából elsősorban a király által feltámasztott város a most már agg urakodónak. A király szegedi szobrának felállításához kért segítséget a törvényhatóságtól és a város ma délután tartott közgyűlésén a következő indítványt terjesztette elő:

Ófelsége folyó évi augusztus hó tizennyolcadikán tölti be áldásos, Szeged városára nézve korszakot alkotólag értékes életének nyolcvanadik évét. Alkotmányos munkájának minden mozzanatát a nehéz, gyakran válságos viszonyok között is megnyilatkozott fejedelmi bölcsesség, az alkotmányos intézmények iránt való tisztelet, a fenekelt gondolkodás nemes irányai jellemezték.

Örökkön tartó s emlékebe vésendő lesz az a jóindulat, melyet a nehéz időkben Szeged város újjáteremtése, azóta annak fejlődése iránt tanúsított. Születésének nyolcvanadik évfordulója kedves alkalmul fog szolgálni a város közönségének arra, hogy hosszú és boldog életéért az eget urához imádkozzék s irányában halálját külsőleg is leróni törekedjék.

Ez okból határozza el a közgyűlés, hogy:

1. Augusztus tizennyolcadikán a belvárosi, úgy az összes templomokban hálaimával összekötött ünnepélyes istentisztelet tartassék, a belvárosi templomban tartandó istentiszteletre az összes hatóságok, testületek, egyletek és intézetek meghívassanak.

2. Ugyan-e napon a köz- és magánépületek föllobogóztassanak.

3. A városi szegények között ezer korona kiosztassék, az árvaházi növendékek s a szegényház lakói ünnepi ellátásban részesíttessenek s a helyőrség legénysége részére adomány biztosíttassék.

4. Ófelségéhez díszesen kiállított s a városnak az árviz óta létesült közintézményei képét magában foglaló üdvözlő és hálafóhrat intézessék.

5. A város újjáalkotójának szobrára száz ezer korona megszavaztassék olyképp, hogy az a város költségvetésében évi ötezer korona fölvételével biztosíttassék.

Szeged város törvényhatósági bizottsága a fenti indítványt egyhangulag elfogadta s a király lovaszobrára száz ezer koronát megszavazott. A szobrot a Széchenyi-tér közepén fogják felállítani.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 1-én az időjárás: zivatarok, később hűvösebb.

— A trónörökös családjának rangemlése. Budapestről jelenti tudósítónk: Egy esti lap írta meg, hogy július 1-én, Ferenc Ferdinánd trónörökös házasságának tiz éves évfordulója alkalmából a király Hohenberg Zsófia hercegnőnek a császári és királyi fenség címet fogja adományozni. A trónörökös gyermekei is rangemléseben fognak részesülni. E híradást hivatalosan még nem erősítették meg.

— Nemesség adományozás. A király Lippner Károly ezredesnek, a budapesti 1. honvéd gyalogezred parancsnokának és törvényes utódainak a magyar nemességet Nagyszentmiklósi előnévvel díjmentesen adományozta. Lippner ezredes az aradi honvédszázados parancsnok volt több éven át és innen nevezte őt ki a király a budapesti ezred parancsnokává.

— Elhunyt tartománygyűlési elnök. Szerajevóból jelentik: A bosnyák-hercegovinai tartománygyűlés elnöke, Ali Firduzi bég ma 46 éves korában elhunyt.

— Főjegyző-választás Ujaradon. Ma délelőtt történt meg Ujaradon a községi főjegyző-választás Sobáffer Béla járási főszolgabíró elnöklésével, az egész község nagy érdeklődése mellett. A megüresedett főjegyzői állásra, mint jelentik, hárman voltak jelölve: Bürger Ferenc zádorlaki, Margittay Károly ujaradi és Papp János szépfalui jegyzők. Az elrendelt szavazás során Bürger Ferenc és Margittay Károly 20-20 szavazatot, Papp János pedig 1 szavazatot kapott. Sobáffer Károly főszolgabíró erre Bürger és Margittay közt újabb szavazást rendelt el, melynek eredménye a következő volt: Margittay Károly 19, Bürger Ferenc pedig 13 szavazatot nyert s így Margittay Károly, Ujarad község volt másodjegyzője, hat szótöbbséggel főjegyzővé megválasztott.

— A stuttgarti szerelmi dráma. Megirtuk, hogy Obrist udvari karmester agyonlőtte Satler Anna énekesnőt és aztán öngyilkos lett. Most Stuttgartból a szerelmi drámáról még a következőket jelentik: Obrist volt udvari karmester régóta üldözte Satler Anna énekesnőt szerelmével, aki azonban hallani sem akart róla. Pár órával megérkezése után megjelent a kamaranékesnőnél és amikor nem akarták bebocsájtani, erőszakkal hatolt be. Csengetésre a szobaleány nyitott ajtót, ismét be akarta előtte zárni az ajtót, de nem sikerült. Obrist belökte az előszoba ajtaját és berohant a hálószobába. Kévéssel rá a szobaleány kiáltást hallott, a hálószobába igyekezett és egymásután nyolc lövést hallott. Az egyik golyó a művész nő szívét furta át és nyomban rá meghalt.

— Megdobált gyorsvonat. Székelykocsárdról jelentik, hogy a község határában ma reggel ismeretlen tettesek a Brassóból Budapestre haladó gyorsvonatot kövekkel megdobálták.

— Egyik kő az étkező kocsik ablakát is betörte és a kocsiba esett. Emberi testi sértésben nem esett kár, mert a kövek magasan repültek. A gyorsvonat támadói ellen a vizsgálat megindult.

— Az első arató-sztrájk. Makóról jelentik: A Makó határában levő Sándor majorban, amely a csanádi püspök uradalma, tegnap fogtak az aratáshoz s az aratók azonnal sztrájkba is léptek. Az uradalom 140 aratót szerződített s nem tartotta be a kikötött feltételeket, mire azok abbahagyták a munkát. Az uradalomból azonnal telefonáltak a csanádi püspöknek és a főszolgabíróknak. Theisz főszolgabíró 4 esendő kíséretében azonnal kiment a majorba, de a sztrájkolókat nem sikerült rávenni, hogy újra munkába álljanak. Erre az uradalom intézősége más eszközökkel folyamodott. A mezőhegyesi állami birtokon ugyanis mintegy 4000 tót munkást gyűjtöttek össze az aratósztrájk letörésére, az intézőség innen hozatott munkásokat, akik már meg is kezdték az aratást.

— Vízbe fullt. Szabó János kisíratosi születésű 18 éves közuti kocsis, tegnap délután a Demeter-utca végén lovakat fürösztött a Marosban. Az egyik lóról lesodorta a víz és mivel nem tudott uszni, belefullt. Halva fogták ki. Heltestét beszállították a felsőtemető halottas házába. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy legalább tizenöt szemtanúja volt a jelenetnek. Kocsisok, foglalkozás nélküli emberek állottak a víz partján és senki segítő kezét nem nyújtott a vízzel küzködőnek. Györgyössy Odón és Leveczky Dezső városi tisztviselők már későn érkeztek a szerencsétlenség színhelyére, mert mire csónakba ültek és utána usztak a felszínre vetődő, fulladó legénynek a segítség nem használt. Partra húzták, de csakhamar beállott a halál.

— Kísérletek az Ehrlich-szérummal Budapesten. Már hetek óta kísérleteznek a budapesti XVII. számú helyőrségi kórházban az Ehrlich féle vérbajelleni szerrel. Spatz Elek dr. ezredorvos, aki Aradon a Hadik-huszárok orvosa volt és akit katonai körökben szaktekintélynek tartanak a rettenetes betegség gyógyításában, az egyetlen ember, aki Magyarországon eddig kísérletet tett az Ehrlich-féle gyógyítószerrel és — amint maga az ezredorvos ír a egy szaklapban — hihetetlen, meglepő eredményeket ért el. Az „Ehrlich-Hata“-készítménnyel lefolytatott kísérleteinek eredményeit Spatz dr. a következőkben foglalta össze: 1. Az Ehrlich-Hata injekciók fájdalmasak s rendkívül heves lokális és általános reakciókat váltanak ki. 2. A luetikus exanthemák, nedvedző papulák, fekélyek egy injekció után legkésőbb tíz napra minden más lokális kezelés nélkül eltűnnek, illetőleg begyógyulnak. 3. A pozitív Wassermann-reakció tíz-tizenkét nap múlva egyszeri befecskendezés után az esetek egy részében erősen negatívvá válik. Az „Ehrlich-Hata“-készítmény arzén vegyület. Miután pedig az arzén-vegyületek a szemideget is megtámadhatják, ennél fogva elkerülhetetlenül szükséges minden luetikus betegnél szemfenéki vizsgálatot végezni s csupán teljesen ép szemfenékekkel bíró betegeknél szabad ezt a gyógyeljárást alkalmazni. Természetes tehát, hogy az összes eseteknél a gyógyeljárás alkalmazása előtt lekiismeretes, szigorú szemfenéki vizsgálatot kellett eszközölni. Ami az „Ehrlich-Hata“-készítménynek az általános orvosi gyakorlatban való alkalmazását illeti, a készítménnyel való gyógykezelés — tekintettel a viharos tünetekre, (hőmérséklet, émelygés, általános rosszullét, hányinger s főleg szabálytalan szív-működés), amelyeket az injekció bár csak átmenetileg is, de kisebb-nagyobb mértékben mindenesetre előidéz — egyelőre csak kórházakban, avagy szanatóriumokban eszközölhető, mint amely helyeken a beteg folytonos orvosi ellenőrzés, felügyelet alatt áll. Természetesen az „Ehrlich-Hata“ injekciókkal való kezelés végleges eredményeit csak hosszabb idő múlva lesznek képesek eldönteni.

— Tesztingek letartóztatásban. Tegnap hallgatta ki Domonkos László vizsgálóbíró a Teszling féle bűnügyben a két gyanúsított kereskedőt, Teszling Ferencet és Tsch Ferencet. A kihallgatás az egész délelőttöt igénybe vette és annak végpontjával a vizsgálóbíró kihirdette előtűk a határozatot, mely szerint mindkettőjüket csalárd bukás büntetésének gyanúja miatt előzetes letartóztatásba helyezi. Az előzetes letartóztatás ellen mindkettő gyanúsított felfolyamodással élt a vádtanácsához.

— Megsemmisített közgyűlési határozat. Az aradi vasipar részvénytársaság, amely szövetségéből a múlt évben alakult át részvénytársasággá, 1910. május 10-én tartott rendes évi közgyűlésén úgy határozott, hogy a múlt évi nyereséget 4200 koronát egészében a tartalék-alaphoz csatolja. Ezt a határozatot az aradi kir. törvényszék Heller Mór dr. törvényszéki bírójának előadása után mint alapszabályellenest megsemmisítette, utasította az igazgatóságot új közgyűlés egybehívására és ezen új határozathozatalra. Az alapszabályok szerint ugyanis a tiszta nyereségből első sorban 5% osztalékot kell fizetni a részvényeseknek és csak azután dotálható a tartalék-alap.

— Hamis hír Hofrichter haláláról. Bécsből jelentik: Ma délelőtt itt az a hír terjedt el, hogy Hofrichter Adolfot a möllersdorfi katonai fegyházban szívinfarkus érte és meghalt. Telefon érdeklődésre Möllersdorfból a hirt valótlannak jelentették ki.

— Ha a vonat késik. Egy délvideki vasútállomásnak nagy átszállóforgalma van. Délben érkezik oda néhány vonat s az utasok negyedórát várnak a budapesti gyorsvonatra, amely tovább viszi őket. Persze, ebédelniük ilyenkor. Az állomási vendéglőben ki van függesztve egy tábla ezzel a felirattal:

Kétkoronas teríték:

Leves,
Sült,
Tészta,
Sajt, gyümölcs.

Egy tanár is délben érkezett oda s megrendelte az ebédet. Elfogyasztotta a levest, a sültet, meg a tésztát. Már az kissé feltűnt neki, hogy a tészta hosszú unszólásra jött csak. A sajt és a gyümölcs pedig egyáltalán nem akart jönni. A vendégek zúgolódni kezdtek és több asztalnál kiáltottak. De minden hiába volt. Általános fölzúdulás. Hívják a vendéglőt. Megjelenik, több vendéggel tárgyal, orvoslást ígér és azután kipirulva, izgatottan rohan a konyha felé. Mindenki azt várja, hogy most összeszidja a személyzetet. De nem. A vendéglős ezt ordítja benn:

— *Micsoda disznóság, hogy a pesti gyors még nincs itt!* Máskor mindig megjön a tésztánál,

S kisült, hogy a menü utolsó két, sőt gyakran három fogására egyáltalán nem szoktak készülni. A fölperesnek meg is ítélték a 60 fillért, 190 korona perkoltséggal, a szegedi üzletvezetőség pedig elmozdította a vendéglőt.

— A krassszőrényi árvíz halottjai. Temesvárról jelentik: Hivatalos megállapítás szerint a krassszőrénymegyei katasztrófánál 193 ember halt meg, 22 pedig eltűnt.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban június hó 30-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: Ragó Bálint vasuti futónek Etel nevű leánya, Kertész József géplakatosnak Márton nevű fia, Kovács Zsigmond házmesternek Imre nevű fia, Groza István szabónak Borbála nevű leánya, Puskás György asztalosnak Ilona nevű leánya. Meghalt: Burger Lajos 17 éves asztalos tanonc, Bedő Mihályné 42 éves napszámos neje, Filip Tódor 48 éves földművelési napszámos, Kovács Pál 75 éves molnármester, Landau Ábrahám 22 é. örevezető. Házasságot kötött: Muzsaj Sándor körjegyző Horváth Irénnel, Hoffmann János sütő Dan Rozáliával, Szévin József szobrász Geröcs Máriával.

— Nader I. késműves, Arad (Minorita palota.) Közelgő fűrdőidény alkalmából értesitem az úri hölgyközönséget, hogy megérkeztek a legfinomabb, legcélyszerűbb hajszűrő vasaim, u. m. ondolirozó, krepplő és hajfodorítók, melyeket mai naptól legjutányosabb árak mellett árusítok el. 1831

— Francia likörök megbízhatóbb készítésére — házilág — a likör aroma 1 üveg 60 fillé, Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vázmentes szavanyvíz.

Kapható ártanyviskorkedőekben és gyógyfürdőkben.

SCHULTES ÁGOST

Budapest, Kútványi utca 5.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

* Luxemburg grófja. Holnap kerül színpadra az aradi színházban *buszadszor* Lehár Ferenc diadalmas operettje, a *Luxemburg grófja*. A főszereplők ugyanazok, mint a régi előadásokon.

* Vendrey és Tapolczai. Az aradi közönség régi kedvencei, Vendrey Ferenc és Tapolczai Dezső, a Vigaszínház kiváló művészei szombaton kezdik meg több estére tervezett vendégszereplésüket. Első fellépésük *A kis cukros*

Nem kell reklám!

Mert mindenki tudja, hogy a

temesvári ernyőgyár raktárában legolcsóbban szerezheti be

ernyő és fűző szükségletét.

Javitások olcsón és pontosan eszközöltetnek. Varga D. Dani.
Arad, Központi szálló mellett. (Andrássy-tér 20.)

cimű pompás francia vígjátékban lesz. A szerepet Horváth Lenke, a színészakadémia jelesen végzett növendéke fogja játszani. Ez alkalommal lép föl először Szendrey Mihály színigazgató.

* A testedző sportok minden barátja elragadtatással nyilatkozik arról a kitűnő műsorról, amely most az Uránia közönségét gyönyörködteti. A testedző sportok legérdekesebb fajai vonulnak el szemeink előtt szebbnél-szebb felvételekben. Különösen azért tarthatnak számot ezek a képek rendkívüli érdeklődésre, mert ezeknek csak egy részét kultiválják nálunk általánosságban. A lovas pótlót és a póljátékot betanított szamarak hátán nálunk csak igazán kevesen ismerik, pedig ezek a játékok a külföldi főúri társaságok legkedvesebb szórakozásai. Ugyancsak a főúri világ sportjai közé tartozik a galamblövészet, amelyet egy a kies Margitszigeten felvett kép tár elénk és az automobil verseny, amelynek minden izgalma meglevénedik előttünk. A populárisabb versenyek közül a lóverseny és a birkozás szerepelnek a műsoron egy kitűnő felvétellel. 241

HALÁLMAZÁS.



Az aradi járásbíró előtt folyt le ma a következő tárgyalás:

A bíró: Neve?

A vádlott: Putzstock Árpád.

A bíró: Foglalkozása?

A vádlott: Halálmadár.

A bíró: Beszéljen világosan.

A vádlott: Tekintetes bíró ur, polgári nyelven így hívják a temetkező-vállalatok tisztviselőit...

A bíró: Becsületsértéssel, rágalmazással és utcai botrány okozásával van vádolva. Mit tud mentségül fölhozni?

A vádlott: Tekintetes bíróság! Mindent elmondok, ahogy történt. A Blériot-utca 55. első emeleti, 13-ik partáj — tessék elhinni, — szavát adta, hogy nekem hal meg. Erre én érintkezésbe léptem Varzicsék Vencel házfelügyelő úrral és megkértem, hogy amely pillanatban a 13-ik partájából kihurcolódik a lélek, azonnal jelentse nekem hordárral vagy cseléddel, ahogy neki jól esik. Ez az ur mindent megígért és annak bizonyosságául, hogy az alku áll, meleg kézzszorítás-sal váltunk el... és én valamit a markában is felejtettem...

A bíró: Csak röviden.

A vádlott: Igenis. Még csak annyi van hátra, hogy én türelmesen vártam, vártam két napig, öt napig: semmi hír. Hatodnapra személyesen akartam meggyőződni a helyzetről... Éppen mikor befordulok a Blériot-utca, hallom a vaggongyár bandáját... Tetszik sejteni, hogy kinek muzsikáltak?...

A bíró: Csak röviden, röviden.

A vádlott: Igenis. A gyászinduló a 13-ik

partjának szólt és nekem is, mert fuccsba ment egy jó üzletem...

A bíró: Tovább!

A vádlott: Csak annyi van még hátra, tekintetes bíró ur, hogy fölháborodásomban elmondtam mindennek, ami a számra jött...

A bíró: Kérjen bocsánatot a panaszos úrtól és a dolog rendben lesz.

A házmaster: Oh nem, tegindedes bíróság. Tessék ötlet lecsukni, én nem megenkedek semmit se nem!

Mi volt mit tenni! A bíró — az enyhítő körülmények tekintetbe vételével — tíz koronával megváltható egy napi fogházra ítélte a vádlottat.

A bíró: Megnyugszik az ítéletben?

A vádlott: Mit csináljak, tekintetes bíró ur?

És nyomban leszurta a tíz koronát. Mikor a tárgyaló-teremből távoztak, a panaszost gyilkos köhögési roham fogta el. A halálmadár lesújtó pillantással méregette végig.

— Na, — mormogta magában, — még talán be lehet hozni valamit...

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 30

Készáru: Vételkedv nincs, 25—80 fillérrel olcsóbb árak. Amerika 1-el olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Dél sárlat	2 órai sárlat
Buza 1910. októberre	9.25—9.26	9.27—9.28
Rozs 1910. októberre	6.83—6.84	6.85—6.86
Zsib 1910. októberre	7.29—7.30	7.27—7.28
Tengeri 1910. júliusra	5.23—5.24	5.24—5.25

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. június 30.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	9.40—9.50
76 " " " " " " " " " "	9.50—9.60
77 " " " " " " " " " "	9.60—9.70
78 " " " " " " " " " "	9.70—9.80

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új	9.35—9.40
Rozs új	6.70—6.75
Árpa új	5.30—5.40
Zab új	6.20—6.25
Tengeri régi	5.35—5.40

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Junius 30. —

Magyar aranyjárdék 4%	113.20
Magyar koronajárdék 4%	92.40
Magyar koronajárdék 3 1/2%	82.75
Magy. földt. herm. kötvény 4%	92.35
Horvát-szlavon földt. herm. kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	225.—
Tízszázab. és szegedi sorsjegy kölcsön	155.60
Osztrák járdék papírban	94.—
Osztrák járdék ezüstben	97.75

Osztrák járdék aranyban	116.50
Osztrák koronajárdék 4%	94.—
1860. évi osztrák államsorsjegy	171.—
Osztrák-magyar bankrészvény	18.30
Magyar hitelbank-részvény	841.50
Osztrák hitelintézeti részvény	668.50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény	750.60
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márká	117.40
London vista	240.93
Páris vista	95.27 1/2
20 márkás arany	23.49

Felolós szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1910. július hó 1-én:

Luxemburg grófja.

Operet 3 felvonásban. Írták: A. M. Wilner és Róbert Bodanszky. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Reneé	Beregi S.	Mencsikoff	Nagyiván I.
Basilovics	Polgár S.	Pavlovics	Gerő János.
Kokozov Stára	Benkőné.	Pélegrin	Belinszky.
Brissard	Vass Jenő.	Saville	Szabó Lajos.
Didier Angella	Wlassák V.	Boulangier	Szabó L.
Vermont	Dióssy Nusi.	Lavigne	Vihary B.

Kezdete 8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. július 1-én, péntek:

1. Automobil verseny. — 2. Póljáték számárháton. — 3. Katonai sportok Svédországban. — 4. Galamblövészet a Margi szigeten. — 5. Hajtóvadásza. — 6. Főúri póljáték. — 7. Nagy akadály (ló) verseny. — 8. Modern birkozók. — Lóverseny és szerelem.

Előadások délután 1/2 7 órától kezdve.

Helyárak: I-ös hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér

NYILTÉR.

Osztrák-magyar bank.

Az Osztrák-magyar bank minden részvénye után az 1910-iki első félévre (62. osztalék-szelvény) az alapszabályok értelmében járó

Huszonnyolcz korona

összegű osztalék f. é. július 1-étől fogva az Osztrák-magyar bank bécsi és budapesti főintézetinél, valamint minden fiokintézetinél kifizettetik. 2587

Budapest, 1910. évi június 28-án.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Popovics
kormányzó.

Wiesenburg Pranger
főtanácsos. vezérigazgató.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Üzlet átvétel!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy az Arad, Andrássy-tér 20. sz. alatt levő NADLER LAJOS-féle uri és női divatüzletet átvettem.

Mint hogy igen előnyös vétel folytán módomban áll dus választéku nagy raktáramat apasztás céljából

rendkívül olcsó árak mellett

kiszolgálni, igen kérem a vásárló közönséget ez alkalmat megragadni. Szives pártfogást kérve, maradok kitűnő tisztelettel:

Németh István.

Figyelem a cégre.

Figyelem a cégre.

Uj szücsüzlet.

Értesítem a nagyérdemű vevőközönséget, hogy a mai kornak megfelelőleg egy különleges szücsüzletet nyitottam. Raktáron tartok női boákat, kabát, sapka, muffot, ugyiszinte férfi városi kabátot, utazó bundát, lábzsákot, stb. e szakmába vágó dolgokat, továbbá elfogadok mindennemű szörme, béléskeket és nyaralókat. Megrendeléseket a legpontosabban és a legjutányosabb árban és lelkiismeretesen fogom a nagyérdemű közönséget kiszolgálni.

A megrendelt dolgokat és nyaralókat felelősséggel biztosítottam. Kerem a n. é. közönség b. pártfogását. — Tisztelettel

Kovács Géza szücs,
Forray-utca, gróf Nádasdy palota.

Legjobb és legolcsóbb forrás.

Kizárólagos

kávé



tea és rum

üzlet.

ATLANTIKA KÁVÉ és TEA
BEHOZATAL

Villanyüzemű kávépörkölőn (legújabb rendszer)
minden órában friss pörkölés.

ARAD, Andrassy-tér 20., sz. szemben a megyeházzal.

Szakszerű, példásan tiszta kezelés.



12833—1910.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy folyó évi július hó 1 től kezdve a hatósági jeggyár jegének árát a következőkben állapítottuk meg:

Az egy métermázsának megfelelő 7.5 adag jég a gyárban átvéve ... 2 k. 50 f.
Ugyanannak a házhoz szállítva ... 3 k. 30 f.
Métermázsán aluli kézi eladásnál a gyárban 1 kilogramm ... — k. 03 f.
1/4 adag jég házhoz szállítva havonként ... 7 k. — f.
1 adag havonként ... 13 k. — f.
1 1/2 adag havonként ... 20 k. — f.
2 adag havonként ... 26 k. — f.
Minden további 1/4 adag 7 k. — f.

Arad, 1910. július 25.

A városi tanács.



Segédkönyvelőt

keresünk évi K. 1200.— fizetés és K. 200 lakásbérrel. Ajánlatok csakis másolatban mellékelte okmányokkal felszerelve 1910. július hó 15-éig a Petrozsényi Villamosági Részvénytársaság címére küldendők.

2588

14—1910. kig. szám.

Ujarad község előljárástól.

Arlejtési hirdetmény.

Ujarad község képviselőtestülete 41—910. sz. határozatával elhatározta a község egyik dűljének s utainak 1910. évben való fejmérését és határkövel való megjelölését.

Felkéretnek ezen munkálatokra vállalkozó okleveles mérnök urak, hogy ajánlataikat a holdak szerinti egységár megjelölése mellett folyó évi július hó 20-ig Ujarad község előljárástól nyujtsák be.

A község fenntartja magának a jogát, hogy a munkálatnál esetleg nem a legolcsóbb ajánlatot tevőt bizhassa meg, vagy a mennyiben egyik ajánlatot sem tartja elfogadhatónak, a munkálat teljesítését el is halassza.

A felméréendő terület nagysága körülbelül 1100 hold.

Az arlejtési feltételek a hivatalos óra alatt Ujarad község jegyzői irodájában megtekinthetők. Az arlejtés csakis

írásbeli zárt ajánlatokkal tartatik meg és köteles ajánlattevő ajánlatában határozottan kitenni, hogy az arlejtési feltételeket ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti. Ajánlattevők ajánlatukat 400 korona bánatpénzzel kötelesek ellátni.

Ujarad, 1910 évi július hó 27-én.

2578

Margittai Károly,
jegyző.

Teichert János,
bíró.

1910. V. 21/1.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az aradi kir. járásbírószág fenti számú végzése által Éles Ármán végrehajtató javára 300 kor tőke és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 470 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés u ján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínen, vagyis Aradon, Hajó-utca 1. szám alatt leendő eszközzésére az 1910. július hó 2-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el adatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1910. június hó 16-ik napján.

Török Dénes,
bírószági végrehajtó.

2591

1910—410/4. V.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy az aradi kir. járásbírószág 1910. V. 410/4. számú végzése által Mangold és Weiser Wiener cég végrehajtató javára 850 K. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 950 koronára becsült butorok, arany brosch és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínen, vagyis Aradon, Eötvös-utca 13. sz. alatt leendő eszközzésére 1910 évi július hó 5-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el adatni fognak. Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. 108 §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1910. június hó 21-ik napján.

Györfly Arnold
bírószági végrehajtó.

2592

APRÓ HIRDETÉSEK.

Aki nek

tanteremtéséig kijár

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
zárőzárre.kulcsárra,
gazdaszóra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára
pénzeszedőre,
házmesterré,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

szőlőt,
szőlőszőlőt,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterületet,kocsi,
lovat,
halászatot,
telket.

Aki

mindenbent vétel vagy bérbevételei céljából keresi:

Aki

mely állást betölteni kíván: leghíresebben érte, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési

rovatát használja

Kaszinók, vendéglősök és magánosoknak a legjobb minőségű

2007

gyertyánfa-bábukat

és I-ső osztályu

igym-sanktum tekegolyókat

b. figyelmébe ajánlja

Bauer Gyula

Arad, Andrásy-tér, Minorita-palota.

Utcai

két ablakos, külön bejáratu csinosan butorozott garcon szoba július hó 1-től kiadó; esetleg teljes ellátással. Erneyi Gyulánál, Belváros Csernovics Péter-utca 2. 2531

Nagyobb fizetéssel

tanulók felvételnek Frank Leo férfi ruha áruházában, Arad. 2585

Gyakornok,

ki jó írással bír és a 4. alsó osztályt elvégezte, Nemess Géza cégnél, hová az ajánlatok is intézendők, felvétetik. 2580

Csinosan butorozott

szép tágas különbejáratu szoba kiadó. Batthyányi-utca 9., ajtó 9. 2579

Mellékkeresetre

könnyen szert tehet bárki, ha sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával foglalkozik. Magas jutalek. Esetleg fixfizetés. Tervezeteiket küldj a Ten esvári Kere kedelmi Reszvenytársaság Váltóüzlete Temesvár, Jenőherceg-tér 3a. 2586

Kiadó lakás!

Egy 3 utcai szoba és alkoból álló lakás az első emeleten a Szt. Pál-utca 3. számú házban november hó 1-től, esetleg augusztus 1-ére is kiadó. Bővebbet a háztulajdonosnál, a házban. 2590

Csinos

fiatal özvegy ajánlkozik házevetőnek, vagy gazdaszónynak magányos urhoz. Cím a kiadóhivatalban. 2589

Üzletáthelyezés.

Ei-ele János Koronás Áruháza Arad, Forrai-utca Gr. Hunyady-féle palotába helyeztetett át. 2874

Állást keres

középkorú fiatal ember, ki szépen és korrektul ír és beszél magyarul, németül és románul. Önálló kereskedő volt. Érti a fa szakmát, erdő vállalatnál volt alkalmazva. Hasonló vagy más állást is elfoglal. Üzletben mint raktárnok, utazó stb. Irodai teendőket érti azonnali belépésre. Bővebbet Ries, Szabadságtér. 2573

Deutsches Kinderfräulein

sucht Stellung in besserem Hause. Adressen befördert die Administration. 2562

Egy fiatal

oroszlán kutyá, félvér, zsemle színű, folttal, a gazdája átveheti Pötös utca 7. szám alatt. 2557

Eladó

Poltura Pécskai ut 24. sz. a. 4 szobás lakóház külön épített melléképítményekkel 1600 négyszögletes szőlőkertben 2546

Izletes házikoszt

kapható június hó 1-től Teleki-u. 10., földszint.

Egy fiatal asszony

magányos urhoz szakácsnénak ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 2561

Szőlő birtok

vétel és eladására a hegyalján előjegyzéseket elfogad: Weber Károly bankbizományi iroda, Világos. — Telefon szám 20. 2477

Egy harmonium

és íróasztal jó karban, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2472

Kéz talicskát

nagyban és kicsinyben, vasalva vagy anélkül olcsón kaphatók. Viszont elárúsítók kedvezményben részesülnek. Geissel jármű- és faárugyár Miksa-utca 2-3. 2505

Kész kerek, löcsök,

továbbá löcs oldalak és mindenféle kocsialkatrészek jutányosan kaphatók. Geissel jármű- és faárugyár Miksa-utca 2-3. 2504

Egy teljesen új,

modern férfiszoba berendezés azonnal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2527

Rőfős üzlet eladó.

Arad egyik legforgalmasabb rőfős üzlete más vállalat miatt kedvező feltételek mellett azonnal eladó Asztalos Sándor-u sz. 4. alatt. 2538

Egy jó karban levő

zongora eladó Ujaradon, Fő-utca 144. sz. 2540

Keresek

nagyobb községben vagy mezővárosban egy jó menetű üzletet átvételre, kedvező fizetési feltételek mellett. Megkereséseket J. H. jellegére kérek a kiadóhivatalba. 2525

Szülők figyelmébe.

Javító-, pót- és magán-vizsgákra kedvező feltételek mellett tanítványokat elvállal Steiner izr. fiuinternátus Chorin Aron-utca 1. sz. 2532

Az Izr. Fiuinternátus-

ban a jövő tanévre még egy pár növendék felvétetik. Prospektussal szolgál Steiner, Chorin Aron-u. 1. 2547

Ügyes szabásznő

felvétetik. Cím a kiadóhivatalban. 2553

Bölcsészettanhallgató

a szünidőre tanítványokat keres. Cím a kiadóhivatalban. 2572

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 30 000 kötetes zenekölcsönző intézet — Confetti és lampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazzák stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquarium. Kerpel Izsó könyvkereskedése Aradon. Telefon 385. sz. 525

Kiadó

július hó eisejétől 2 szobából álló garzon lakás mely irodának is igen alkalmas Weitzer J.-utca 14 sz. alatt. 2446

Van sze encsém

a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy május 15-én kóser kosztházat nyitok. Főtörekvésem lesz, hogy az igen tisztelt fogyasztó közönség meglegedését megnyerjem. Kosztosokat elvállalok hához és házon kívül. Szives pártfogást kér Kohn Adolfné, Pötöfi-utca 6. sz. 2287

Egy hölgy

hajlandó bárkit, aki idegességben, vérszegénységben, reumában vagy köszvényben stb szenved. ingyen egy egyszerű, meglepően ható gyógyszerrel — melynek véletlenül jutott tudomására — fájdalmaitól megszabadítani. Alólirott önmagát gyógyította meg vele, mikor már semmiféle gyógyszer nem használt és azért emberbaráti kötelességének tartja ezt az emberiség hasznára fordítani. Irásbelleg forduljanak Müller Ed. Amália önmagához Budapest, Albertfalva 6. 0499

Szerény német kisasszony

lehetőleg „Nord Deutsch” alkalmazást nyerhet előkelő uri családnál 3 gyermek mellé. A gyermekek 5-7 és 10 évesek. Cím a kiadóban.

3 szobás modern lakásból

álló ház villannyal, Thököly-térhez közel eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2593

Egy ügyes gépvarrónő

jó fizetéssel felvétetik Salacz-u. 1. fűző-üzlet. 2595

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Egy jókarban levő

3 lőerejű cséplőgarnitúra eladó. Bővebbet Gantner Antal Uj-Szent Anna. 2463

Olcsó pénzt

közvetít tisztviselő-, váltó- és jelzalog-kölcsönökre, továbbá minden elfogadható érték 70%-áig. Weber Károly bankbizományos, Világos. Telefon szám 20. 2478

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt, 100 drb 26 fill 1000 drb. K. 240 Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrásy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1661

A Martics községben levő

öt járatra berendezett Kovács-féle vám-malom haláleset folytán szabad kézből eladó és üzemből azonnal átvehető. Bővebb értesítéssel szolgál Leopold Zsigmond, Aradon. 2496

Kiadó

A Lipót-utca 4c. sz.

alatti házban augusztus hó 1-étől egy 5 szobából, 1 előszoba, 2 konyha, 2 kamara, 1 fürdőszoba, 1 pince, 1 fás kamara, udvar és egy külön majorsági udvar és kertből álló lakás. 2564

A ház maga, esetleg szabad kézből is eladó.